

Nuoret Lakimiehet

#2 / 2010



Perus- ja ihmisoikeudet

Laki vuodesta 1955. Lag sedan 1963.



Suomen Laki I, II ja III 2010

Aidot ja alkuperäiset lakikirjat.
Kirjat ilmestyvät syksyllä.
à 195 € (sis. alv)

Finlands Lag I och II 2010

De äkta och ursprungliga lagböckerna!
Finlands Lag utkommer på sommaren.
à 195 € (inkl. moms)

Tilaa. Beställ. www.talentumshop.fi

www.suomenlaki.com



Lainsäädäntö, oikeuskäytäntö, kirjat, oma salkku, tehokas haku,
nopeat hakutulokset – helppo käyttää.

390 € vuosi + alv

 **SUOMEN LAKI**

Se on laki.



Tunnethan jäsenetusi?



Tarkista uudet kampanjaetusi ja tee tilaus osoitteessa:

www.edita.fi/netmarket/nuoretlakimiehet



Sisältää kaiken oleellisen.

"Olenaiset lait löytyvät yhdestä kirjasta."

"Helppokäyttöinen ja selkeä."

"Konkreettinen työkalu, josta löytää tiedon nopeasti."

Lakikirja-asiakaskysely 2010, Edita Publishing Oy.

Lue lisää:

www.edita.fi/lakikirja

TILAUKSET

www.edita.fi/netmarket
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi • 020 450 05

EDITA

LAKITIETO JA KOULUTUS

SISÄLLYS 2/2010



Pääkirjoitus...5

Puheenjohtajan palsta...6

Edunvalvontauutisia...8

Sonya Walkila hallitukseen...9

Lakimiesliiton julkinen sektori...10

Asianajosektorin ongelmat...11

Notaarit ja auskultointi...12

Notaarin alkutaival...14

Haastattelussa Maria Pettersson...16

Työolotutkimus...19

G. Fieldsin kolumni...23

Menneitä tapahtumia...24

IHMISOIKEUDET

Kari Uotin ihmisoikeusnäkökulmia...28

A Tale of Two Cities?...30

Susanna Mehtonen ja Amnesty...34

Tulevia tapahtumia...38

Nuoret Lakimiehet

Nuoret Lakimiehet ry,
Unga Jurister rf:n jäsenlehti

PÄÄTOIMITTAJA

Elli Björkberg

TOIMITTAJAT

Jouni Gauriloff
Salla Korhonen
Sanna Kyllönen
Olli Kärkkäinen
Satu Marttila
Janita Nyman
Sofia Rajamäki
Heikki Stenius
Sami Urpilainen
Sonya Walkila

ULKOASU JA TAITTO

Olli Kärkkäinen

PAINOPAIKKA: Art-Print, Ylivieska

PAINOS: 1.000 kpl

JULKAISIJA:

Nuoret Lakimiehet ry, Unga Jurister rf
PL 1211
00101 Helsinki

Perustettu 21.1.1938. Suomen Lakimiesliiton
jäsenyhdistys. Jäseniä n. 1.000.

Kotisivut: www.nuoretlakimiehet.fi
Sähköposti: hallitus@nuoretlakimiehet.fi
Jäsenasiat, osoitteenmuutokset:
taloudenhoitaja@nuoretlakimiehet.fi

Jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 25 euroa / vuosi tai 75 euroa / 10 vuotta tilille 200118-156765. Viestiin yhteystiedot, henkilötunnus ja valmistumisvuosi.

Hyvää kevättä ja alkavaa kesää kaikille lehtemme lukijoille. Kevät on otollista edunvalvonnan aikaa. Ihmisten virkeystaso nousee samassa tasossa lämmön kanssa. Kevät on hyvää aikaa tarttua toimeen ja laittaa tuulemaan. Sitä olemme nyt tehneetkin Nulassa ja tuloksena tästä ovat esimerkiksi Nulan edustajan paikka Lakimiesliiton julkisen sektorin valiokunnassa ja aloitteet nuorten asianajosektorin lakimiesten työolojen parantamiseksi.

Muistutan Sinua jäsenemme kuitenkin siitä, että ilman tietoa emme voi toimia. On siis ensiarvoisen tärkeää, että Nulan hallitus ja luottamushenkilöt saavat tietoa käytännön ongelmista työpaikoilla. Muista ehdottomasti myös vastata tämän lehden työolokyselyyn. Se auttaa meitä paljon eteenpäin. Kyselyyn vastaaminen ei myöskään edellytä, että olisit jo Nulan jäsen joten laita myös ystäväsi ja kollegasi vastaamaan kyselyyn. Nuoriksi lakimiehiksin kelpaavat kaikki alle 10 vuotta sitten valmistuneet juristit.

Nyt on myös aika harkita omaa aktiivisuutta ja ottaa askel aktiivisempaan suuntaan. Jos olen kiinnostunut edunvalvonnasta ja järjestötoiminnasta yleensäkin, niin ole meihin yhteydessä. Yhdistyksemme työn jatkuvuuden turvaamiseksi tarvitsemme uusia kasvoja ja ideoita toimintaa kehittämään. Kuluvan vuoden jälkeen Nulassa vapautuu taas useita vaikutusvaltaisia paikkoja ja mahdollisuuksia eturivin vaikuttamiseen.

Itse olen kritisoinut Lakimiesliiton luottamushenkilöiden olematonta vaihtuvuutta (Lakimiesuutiset 4/2010 Suutarin lapsilla ei ole kenkiä -kirjoitus) juuri sen takia että se ei anna tilaa uusille ideoille ja toimintatavoille. Liiton luottamushenkilöimago voisi olla nykyistä nuorekkaampi.

Nula ei suinkaan katoa kuvioista kesäksikään. Elokuussa yhdistyksen jäsenet kokoontuvat kesäpäivälle ja terassikaljoille. Nulan tapahtumat ovat myös hyvä tapa tuoda omia näkemyksiä ja mielipiteitä yhdistyksen



“Yhdistyksemme työn jatkuvuuden turvaamiseksi tarvitsemme uusia kasvoja ja ideoita toimintaa kehittämään.”

aktiivijäsenten tietoon. Mielipiteitäsi kaivataan tällä hetkellä erityisesti auskultoinnin uudistamiseen liittyen ja tietysti myös kaikki koulutuspoliittiset, oikeuspoliittiset ja tasa-arvoon liittyvät kommentit ja näkemykset ovat tervetulleita ja niitä viedään varmasti luottamushenkilöidemme toimesta eteenpäin liiton toimielimissä.

Tämän lehden teemaosa keskittyy ihmis- ja perusoikeuksiin. Oikeudelliset kysymykset ja osaamisen tarve

tulee varmasti tulevaisuudessa lisääntymään juuri tällä alueella. Perus- ja ihmisoikeuksien osajille on tarjolla mielenkiintoisia ja kansainvälisiä työ- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kysymys ei todellakaan ole vain sanahelinästä ja juhlallisista sopimuksista, vaan raa'asta työstä. Vähän niin kuin edunvalvonnassakin!

Elli Björkberg

Kymmenen vuotta nuoruudestani

Olen fuksi '00. Kesällä 2005 minusta tuli nuori lakimies. Tänä keväänä sain konkreettisesti kokea työelämän raadollisuuden.

Oma elämäni on kulkenut viiden vuoden sykleissä. Mutta onko näiden kymmenen vuoden ajanjaksolla havaittavissa jotain yleistä kehityslinjaa? Työelämä on ainakin muuttunut koko ajan entistä vaikeammaksi ja vaativammaksi. Kuvastavaa on se, että ensi syksynä Lakimiesliiton Urakoulutuksena järjestetään muun muassa kurssit Ota selvää työelämän oikeuksistasi ja Työssä jaksaminen. Työelämässä ei voi enää luottaa siihen, että työnantaja tuntee työelämän pelisäännöt saatikka haluaa niitä aidosti noudattaa.

Sen olen ainakin näiden vuosien aikana oppinut, ettei kukaan muu taistele oikeuksiasi puolesta ellet sitä itse tee. Tämä on karua kieltä mutta monen kohdalla niin totta. Yksin olet sinä ihminen tässä työelämässä. Omien oikeuksiensa ajaminen ja ammattiyhdistystoiminta on myös välillä sängen rankkaa. Tämän sai kokea myös nyt jo edesmennyt Raisa-mummoni, joka taisteli ammattikuntansa palkankorotuksista suloisella seitsemänkymmentäluvulla. Koska hän onnistui neuvottelemaan naisvaltaiselle alalle paremmat palkat kuin joidenkin hänen kollegoidensa miehillä oli, sai hän ainoastaan haukut kiitokseksi. Sellainenhan nyt oli ennen kuulumatonta! Vaikka tällaisia superneuvottelijoita on historian kuluessa ollutkin, on naisten euro edelleenkin vielä 80 senttiä, ja selittämätöntä palkkasyrjintää yhä esiintyy.

Suurimmat ongelmat nuorten lakimiesten työoloissa tuntuvat olevan korviini kantautuneen palautteen pe-

rusteella asianajovalalla. Koska mitään yleisiä ehtoja ei ole olemassa, joutuu jokainen huolehtimaan omien oikeuksiensa toteutumisesta. Vaikka itse ajamme suurella innolla muiden oikeuksia, ovat omat työelämän perusoikeudet meillä monella jääneet hoitamatta. Ylitöitä tehdään korvauksetta, palkkaperusteet ovat vähintäänkin kummallisia ja jopa perhevapaiden aikana pusketaan töitä.

Ovatko nämä ongelmat totta vai ainoastaan legendaa? Esiintyykö ongelmia muilla sektoreilla? Ovatko jollain toimialalla asiat erityisen hyvin? Tämän haluamme selvittää suurella Nuorten Lakimiesten Työolotutkimuksella, johon osallistamalla tuot tärkeää tietoa siitä, kuinka asiat oikeasti ovat. Toivottavasti pyydät myös kaikki nuoret lakimieskollegasi ottamaan osaa tähän tutkimukseen. Näin saamme arvokasta tietoa nuorten lakimiesten työelämän tämänhetkisestä tilasta sekä ongelmakohtista ja voimme mahdollisimman suuren faktatiedon avulla vaatia parannuksia asiantilaan.

Suurena päänavauksena ja historiallisena tekona voidaan nähdä Lakimiesliiton kaikkien aikojen ensimmäinen talokohtainen työehtosopimus Pykälä ry:n omistaman henkilöstöpalveluihin erikoistuneen yhtiön Paragraaffi Oy:n kanssa. Asia on monellakin tavalla suuri tulevaisuuden suuntaus ja osoitus siitä, että Lakimiesliittokin voi olla neuvotteluosapuolena tällaisissa työelämän oikeuksia koskevissa sopimuksissa. Kun ensimmäinen työehtosopimus on nyt saatu aikaiseksi, olisiko pian tilaisuus myös seuraaville? Riittäisikö esimerkiksi jollain asianajotoimistolla rohkeutta tähän? Positiivinen mielikuva olisi ainakin taattu. Ja työnantaja sekä kohtuulliset työehdot



arvostettuja nuorten lakimiesten keskuudessa. Odotankin innolla ensimmäistä tulevaisuuden tienraivaajaa. Sillä totuushan on, että tyytyväinen työntekijä on kuitenkin se paras ja tuottavin työntekijä.

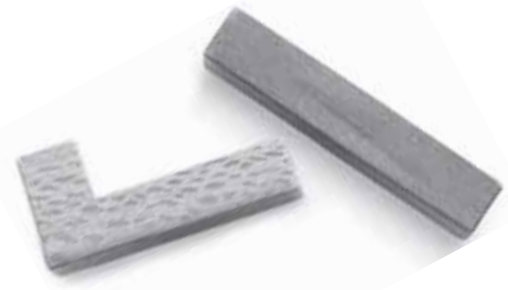
Vaativa edunvalvontatyö tuottaa välillä myös suuria voittoja ja onnenhetkiä. Pitkään kivenä NuLan kengässä hiertänyt Lakimiesliiton julkisen sektorin valiokunnan varsinaisen edustajan puuttuminen sai kevään kuluessa onnellisen päätöksen, kun valiokuntien ohjesääntöjä muutettiin vastaamaan paremmin nykytilanteen vaatimuksia. Varsinaisen jäsenen paikan saavuttaminen valiokunnassa on todellinen voitto NuLalle, kaikille nuorille lakimiehille sekä tulevaisuuden nuorille lakimiehille. Reilulla ratkaisullaan Lakimiesliitto paransi merkittävästi nuorten lakimiesten julkisen sektorin edunvalvonnan käytännön edellytyksiä ja toimintamahdollisuuksia. Kaikki on todellakin mahdollista!

Pidä huolta oikeuksistasi ja vaali vapaa-aikaasi. Anna tuulen puhdistaa, kesämyrskyn kastella & auringsäteiden lämmittää!

Salla Korhonen

Nuoret Lakimiehet ry:n puheenjohtaja

Työoikeuden palaset paikoilleen



Työoikeuden syventävä Pro-ohjelma

ti 7.9.2010 Helsinki
Työntekijöiden tasapuolinen kohtelu

ke 8.9.2010 Helsinki
Muutostilanteet työpaikalla

ti 29.9.2010 Helsinki
Työsuhteen pelisäännöt ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Hinta: Koko ohjelman hinta on 1850 € + alv. 23 %.
Yhden koulutuspäivän hinta on 690 € + alv. 23 %.

Ulkomaantyyön Pro-ohjelma

to 7.10.2010 Helsinki
Ulkomaiset työntekijät – työehdot, verotus ja sosiaaliturva

ti 2.11.2010 Helsinki
Ulkomaiset työntekijät – rekrytointi ja työkuultuuriin asettautuminen (1/2 pv)
Onnistuneet ulkomaankomennukset – tavoitteet ja riskit (1/2 pv)

to 11.11.2010 Helsinki
Onnistuneet ulkomaankomennukset – työehdot, verotus ja sosiaaliturva

Hinta: Koko ohjelman hinta on 1680 € + alv. 23 %.
1 1/2 koulutuspäivän hinta on 890 € + alv. 23 %.

Työoikeuden Pro-ohjelma

ti 5. - ke 6.10., ti 26. - ke 27.10. ja ti 9.11.2010 Helsinki

Hinta: 2950 € + alv. 23 %.

Lakisääteiset vapaat ja poissaolot to 16.9.2010 Helsinki

Hinta: 690 € + alv. 23 %.

Ajankohtaista työoikeudessa

ke 17.11.2010 Oulu
ke 1.12.2010 Tampere
to 2.12.2010 Helsinki

Hinta: 690 € + alv. 23 %.



Ilmoittaudu mukaan

www.wsoypro.fi/yrityspalvelut
wsoypro@wsoy.fi
puh. 0203 91000
Mainitse ilmoittautuessasi kampanjatunnus I561.

Edunvalvontauutisia

Lakimiesliitosta

Lakimiesliitossa ollaan nyt parantamassa nuorten ohella myös opiskelijoihin. Opiskelijavaliokuntakin on ottanut entistä näkyvämmän ja aktiivisemmän roolin edunvalvontakysymysten osalta. Valiokunta on muun muassa kiinnittänyt huomiota asianajosektorilla vallitseviin opiskelijoiden ja nuorten lakimiesten ongelmallisiin työsuuhdekäytäntöihin ja pyrkinyt koko liiton tasolla asiaa koskeviin parannuksiin.

Työehtosopimusten kattavuuden parantaminen on liiton pitkäaikainen edunvalvontatavoite, ja ensimmäinen askel kaikkien lakimiesten ja lakimiestehtävissä toimivien oikeustieteen ylioppilaiden saamisessa työehtosopimusten piiriin on Lakimiesliiton toukokuussa solmima ensimmäinen oma työehtosopimus. Sopimus koskee Pykälä ry:n omistaman, opiskelijoille suunnattua työvoimanvuokraus- ja työnvälitystoimintaa harjoittavan Paragraaffi Oy:n kautta vuokrattuja lakimiestehtävissä toimivia oikeustieteen opiskelijoita. Tämä solmittu sopimus on paitsi liiton ensimmäinen oma talokohtainen työehtosopimus myös hyvä pohja sopimusten suojan ja sopimustoiminnan laajentamiselle. Opiskelijavaliokunta ja yksityissektorin valiokunta pyrkivät syksyn aikana yhteistyössä saamaan konkreettisia parannuksia asianajalan työehtoihin.

Opiskelijavaliokunta selvittää tämän vuoden kuluessa myös opiskelijoiden valmiuksia työelämään eli sitä, kuinka nykyinen oikeustieteellinen tutkinto vastaa työelämän vaatimuksiin. Syksyllä toteutetaan suuri opiskelijoille suunnattu tutkimus opiskelu- ja työoloista. Myös työnhakua koskeva opas on tekeillä kuten myös oppaat hyvään harjoitteluun niin työnantajille kuin opiskelijoillekin.

Samoin kannattaa myös tarkkailla milloin liiton kehityskeskusteluopas ilmestyy.

Opiskelijatoimijoiden yksi tämän vuoden päätavoitteista on ollut vahvistaa opiskelijoiden asemaa Lakimiesliitossa ja siten saada opiskelijajäsenen liiton hallitukseen. Varsin kannatettavaa NuLan mielestä! Hallitukseen tarvitaan ehdottomasti enemmän nuorta verta ja tuoreita näkemyksiä.

Yksi suuri asia liitossa on ollut Lakimiesliiton oikeusturvaohjelman valmistelu. Asia liittyy keskusjärjestömme Akavan tavoitteisiin vaikuttaa Suomen seuraavaan hallitusohjelmaan. Oikeusturvaohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota oikeudenkäyntien viivästymiseen ja tuomioistuinten resurssien parantamiseen. Lakimiesliitto katsoo, että tasavallan hallituksen 2011-2015 ohjelmaan tulee kirjata, että ”Hallitus esittelee Eduskunnalle Oikeusturvaohjelman, jolla vähennetään esitutkinnan, syyteharkinnan ja oikeudenkäyntien vii-

västymisen kansalaisille, elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle aiheuttamia oikeudellisia ja taloudellisia menetyksiä.”

Kantaaksensa oman vastuunsa suomalaisen oikeusturvan, oikeuslaitoksen, oikeusjärjestelmän ja koko yhteiskunnan tulevaisuudesta Lakimiesliitto esittää myös joukon Oikeusturvaohjelmaan sisällytettäviä konkreettisia toimia, joilla se uskoo kansalaisten oikeusturvaa voitavan parantaa tehokkaasti ja kustannustehokkaasti. Tämä on tietysti myös nuorten lakimiesten ja erityisesti auskultanttien etu, jos esim. notaari- ja esittelijävakansseja ja paikkoja saataisiin lisää ja palkkoja nostetuksi.

Lakimiesliitto on tehnyt myös tutkimuksen vastavalmistuneiden lakimiesten työhön sijoittumisesta. Tulokset ovat luettavissa Lakimiesuutisissa 4/2010. Sinänsä tilanne näyttää valoisalta, kun tutkimuksen mukaan 70 % vastaajista sai töitä heti valmistuttuaan.



Yhdistyksen hallitus täydentyi

Yhdistyksemme kevätkokouksessa toukokuussa 2010 valittiin Nulan hallitukseen uutena jäsenenä keväällä eronneen **Karri Koskenkorvan** tilalle **Sonya Walkila**.

Sonya on 30-vuotias vuonna 2007 Helsingin yliopistosta valmistunut Nuori Lakimies. Valmistumisensa jälkeen Sonya työskenteli kahden vuoden ajan asianajon parissa kunnes joulukuussa 2009 siirtyi Helsingin Yliopistoon opetustehtäviin ja kokopäiväiseksi väitöskirjatutkijaksi. Työnkuva yliopistolla on Sonyan mukaan osoittautunut kiinnostavaksi ja vaihtelevaksi. "Omaan edistymiseen voi vaikuttaa todella paljon" sanoo Sonya.



Nulan toimintaan Sonya houkutteli ystävä, joka kehui yhdistyksen toimintaa ja tilaisuuksia. Toimintaan tutustumisen myötä Sonyan kiinnostus kohdistui myös Nulan järjestö- ja yhteiskuntavaikuttamiseen. Nulassa Sonya tahtoo vaikuttaa nuor-

ten lakimiesten työolojen, oikeuksien ja etujen ajamiseen ja parantamiseen. "Odotan Nulan hallitustyöltä mahdollisuuksia yhteistyöhön, toimintaan ja aitoon vaikuttamiseen"

summaa Sonya. Ja lopuksi terveiset jäsenistölle: "Hyvän yhteistyön avulla voidaan tukea sekä parempaa työviihtyvyyttä että omassa työssä edistymistä!"

Muistathan, että Nulan jäsenenä saat rahanarvoisia etuja seuraavilta yhtiöiltä:

Talentum Lakikoulutus

WSOYpro

EDITA

LAKIMIESLIITON KOULUTUS

For Your Information
-25 % KAIKISTA KOULUTUKSISTA

PLATINORO®

Lisätietoja kaikista jäseneduista www.nuoretlakimiehet.fi

Nuorten julkinen sektori Lakimiesliitossa

Nuoret Lakimiehet ry ja Suomen Lakimiesliitto harjoittavat nuorten juristien edunvalvontatyötä tiiviissä yhteistyössä. Nula on kuitenkin ollut huolissaan siitä, että liiton julkisen sektorin valiokunnan kokoonpanossa ei ole ollut Nulan edustajaa. Tämä on vaikeuttanut tiedonkulkua yhdistyksemme jäsenistölle ylipäättään sekä mahdollisuuksia saada tiettyjä nuorille tärkeitä asioita valiokunnan asialistalle.

Yleisesti ottaen Nuoret Lakimiehet ry:n hallituksen mielestä liiton valiokuntien paikkajaoissa olisi syytä arvostaa valiokuntakokemuksen lisäksi tuoretta näkemystä, dynaamisuutta ja ottaa huomioon sukupuolten tasa-arvon lisäksi myös ikätasearvo.

Julkisen sektorin edunvalvonnan toiminnalliset edellytykset ovat kuitenkin kehittyneet merkittävästi edellisen puolen vuoden aikana. Nulan edustaja otti esille julkisen sektorin valiokunnan kokoonpanon ja nuorten juristien edustuksen puuttumisen valiokunnasta Lakimiesliiton valtuuskunnan kokouksessa marraskuussa 2009. Kokouksen jälkeen ajatus sai tukea muiden valtuuskunnan jäsenten keskuudessa. Nämä jäsenet lähettivät Lakimiesliiton hallitukselle kirjeen vaatien muutosta valiokunnan kokoonpanoon.

“Ohjesäännön muutoksen jälkeen valiokuntaan nimitettiin Nulan edustaja.”

Hallitus oli välittömästi halukas myöntämään Nulan edustajalle puhe- ja läsnäolo-oikeuden valiokunnan kokouksiin ja alkoi valmistella valiokunnan ohjesäännön muutosta, jotta 13. jäsen olisi mahdollinen. Ohjesäännön muutoksen jälkeen valiokuntaan nimitettiin Nulan edustaja toukokuussa 2010.

Koko prosessiin meni aikaa vain puoli vuotta. Nyt Nulalla on valiokunnassa edustajansa ottamassa kantaa kaikkiin julkisella sektorilla työskentelevien nuorten lakimiesten edunvalvonta-asioihin.

Nula pyrkii jatkuvasti vaikuttamaan siihen, että nuorten juristien kokemat epäkohdat, kuten perusteetomat määräaikaisuudet, olisivat tapetilla ja että nuorten juristien työolot kohentuisivat. Lakimiesliitto on Nulan merkittävin yhteistyökumppani tässä työssä.

Tässä lehdessä julkaistaan työolo-utkimus, johon vastaamalla tuot tietoisuuteemme tämänhetkistä tilannetta työmarkkinoilla. Sen lisäksi yksittäisiä ongelmatilanteita voi saat-

taa Nulan edustajien tietoisuuteen myös suoraan ja nimettömänä – lähdesuoja on taattu. Onko sinulla mielessäsi epäkohta Lakimiesliiton toimintaan tai erityisesti julkisen sektorin edunvalvontaan liittyen? Liiton jäsenenä voit ottaa yhteyttä Nulan edustajiin valtuuskunnassa. Vaikka et olisikaan liiton jäsen, voit silti ottaa yhteyttä Nulan edustajiin liitossa.

Muistathan kuitenkin, että mitä suurempi osa muutosta haluavista on liiton jäseniä, sitä suuremmalla todennäköisyydellä muutoksia saadaan aikaiseksi Lakimiesliiton tasolla. Mitä enemmän kannatusta muutosesitys saa Lakimiesliiton sisällä, sitä suuremmalla todennäköisyydellä muutoksia saadaan aikaiseksi myös valtakunnan tasolla.

Mitä siis tehdä —> Liity Nulan lisäksi myös Suomen Lakimiesliittoon!

Sanna Kyllönen

Nulan edustajat Suomen Lakimiesliiton valtuuskunnassa:

Juha-Pekka Hippi, jphippi@gmail.com
Tatu Oikarinen, tatu.oikarinen@gmail.com
Sanna Kyllönen, sanna.kyllonen@utu.fi

Nulan edustaja Lakimiesliiton julkisen sektorin valiokunnassa:

Sanna Kyllönen, sanna.kyllonen@utu.fi, 050 355 7717

Nuoret lakimiehet ja asianajosektorin ongelmat

Lakimiesliiton opiskelijavalio-kunta ja Nuoret Lakimiehet ry on ottanut kuluvana keväänä liitossa esille asianajotoimistoissa työskentelevien oikeustieteen opiskelijoiden ja nuorten lakimiesten työolot. Huolenaiheita ovat erityisesti työaikalain noudattamattomuus ja ylittöiden korvaamattomuus, erot palkkausjärjestelmissä jopa saman työpaikan sisällä ja ylipäättään nuorten lakimiesten ja opiskelijoiden mahdollisuudet vaikuttaa työsuhteidensa ehtoihin.

Työehtosopimuksista voidaan olla montaa mieltä, joidenkin mielestä ne tasapäistävät ja tekevät mahdolliseksi hyvien ja tuottavien työntekijöiden palkitsemisen. Toisten mielestä ne taas turvaavat työsuhteen tärkeimmät ehdot ja työntekijän oikeudet kaikille tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti.

Asianajosektori on perinteisesti ollut ala, jossa työtä tehdään itseään säästämättä nuorena, kun se vitso on silloin väännettävä. Totta toki on, että asianajajan ammattiin oppii vuosien kokemuksella, ei oikiksessa. Alalle on ominaista myös voimakas kilpailutilanne työpaikan sisällä ja pyrkiminen työntekijäasemasta osakkaaksi.

Alalla jo nuorellekin työntekijälle sysätään paljon vastuuta ja myös vapautta. Se on hyvä. Toisaalta alalla esiintyy keskimääräistä enemmän (uskallan väittää omasta ja kollegojen kokemuksesta) surutonta riistoa ja vedätystä. Työehtosopimuksen kaltaisella, edes suositusluontoisella asiakirjalla, saataisiin alan räikeimmät vääryydet korjattua.

Ennen kaikkea pidän nuoren juristin tai opiskelijan mahdollisuuksia itse huolehtia kaikissa tilanteissa omista eduistaan ja työsuhteensa eh-

“Alalla esiintyy keskimääräistä enemmän surutonta riistoa ja vedätystä.”

tojen lainmukaisuudesta varsin heikkoina. Työpaikoilla ei ole avoimuuden kulttuuria ja perinteisesti jokainen pitääköön huolen itsestään. Homma toimisi kuitenkin paremmin, jos kaikilla olisi yhteiset pelisäännöt ja pohjaedut, joista lähdetään sitten neuvottelemaan kunkin henkilökohtaisiin vahvuuksiin perustuen.

Liitto on nyt ottanut asian agendalleen ja teeman ympärillä on suun-

nitelmissä kaikkea kivaa ensi syksyksi. Seuraa ilmoittelua ja ole yhteydessä Nulan hallitukseen tai liiton neuvontalakimiehiin Sinua askarruttavissa asioissa ja jos haluat tuoda asioita tai epäkohtia esille, myös nimettömästi. Epäkohtiin puuttuminen edellyttää epäkohtien tiedostamista!

Elli Björkberg



Asiaa notaareista ja asukultoinnista

Kuten lehtemme edellisessä numerossa on kerrottu, olen yhdistyksemme edustajana jäsenenä Oikeusministeriön työryhmässä, jonka on tarkoitus jättää esityksensä auskultoinnin uudistamisen käytännön toteuttamisesta ensi syksynä. Työryhmän työ on nyt päässyt hyvään vauhtiin ja kokouksia on ollut 2-3 kertaa kuukaudessa maaliskuusta 2010 alkaen.

Työryhmä on tätä kirjoittaessani ottanut kannan notaarien toimivaltuuksiin ja tähän liittyvät muutosehdotukset käräjäoikeuslakiin tullaan luovuttamaan ministeriölle lähiviikkoina. Toimivaltuudet tulevat aikaistumaan niin, että käräjänotaarilla (uusi nimike!) olisi heti auskultoinnin ensimmäisestä päivästä lukien oikeus toimittaa vihkimisiä sekä ratkaista ns. summaarisia asioita (riidattomia velkomusasioita kansliassa) sekä myös riidattomia hakemusasioita kansliassa.

“Toimivaltuudet tulevat aikaistumaan niin, että käräjänotaarilla olisi heti oikeus toimittaa vihkimisiä, ratkaista summaarisia asioita sekä ratkaista riidattomia hakemusasioita kansliassa.”



T-PALKKAUSLUOKKIEN PERUSPALKKAN JA KOKEMUSLISIEN YHTEISMÄÄRÄ KUUKAUDESSA, euroa

PALKKAUS LUOKKA	0	Kokemuslisien lukumäärä				
		1	2	3	4	5
T 5	2 055,24	2 158,00	2 260,76	2 363,53	2 466,29	2 569,05
T 7	2 946,79	3 094,13	3 241,47	3 388,81	3 536,15	3 683,49
T 8	3 186,64	3 345,97	3 505,30	3 664,64	3 823,97	3 983,30
T 9	3 446,24	3 618,55	3 790,86	3 963,18	4 135,49	4 307,80
T 10	3 631,76	3 813,35	3 994,94	4 176,52	4 358,11	4 539,70
T 11	4 148,18	4 355,59	4 563,00	4 770,41	4 977,82	5 185,23
T 12	4 327,75	4 544,14	4 760,53	4 976,91	5 193,30	5 409,69
T 13	4 564,39	4 792,61	5 020,83	5 249,05	5 477,27	5 705,49
T 14	4 810,05	5 050,55	5 291,06	5 531,56	5 772,06	6 012,56
T 15	5 076,72	5 330,56	5 584,39	5 838,23	6 092,06	6 345,90
T 16	5 360,41	5 628,43	5 896,45	6 164,47	6 432,49	6 700,51
T 17	5 961,56	6 259,64	6 557,72	6 855,79	7 153,87	7 451,95



“Oikeusministeriö on näyttänyt isoa punaista valoa tuomioistuinharjoittelun uudistamisen rahoitukselle.”

Kahden kuukauden jälkeen kärjänotaari saisi toimia puheenjohtajana hakemusasioiden istunnoissa sekä yksinkertaisissa riita-asioissa. Kahden kuukauden auskultoinnin jälkeen tehtäväläistelle tulisivat myös rikosasiat, tarkoittaen puheenjohtajana toimimista yhden tuomarin kokoonpanossa sekä kirjallisessa menettelyssä. Laamannin määräyksellä kärjänotaari voisi sitten kahden kuukauden jälkeen toimia rikosasioissa lautamieskokoonpanossa sekä kolmen tuomarin kokoonpanoissa.

Olen kevään aikana pyrkinyt haastattelemaan auskultoineita kollegojani ja tavannut myös Helsingin kärjäoikeuden tämänhetkisiä notaareja lounaskeskustelun merkeissä. Kaikki auskultoinnista kiinnostuneet ovatkin varsin tervetulleita olemaan minuun yhteydessä kesän ja tulevan syksyn aikana. Sen olen jo ymmärtänyt, että eroja valtakunnallisesti on paljon ja auskultointi suuressa kärjäoikeudessa ja pienessä kärjäoikeudessa eroavat toisistaan huomattavasti. Itse olen auskultoinut vuosina 2005-2006 viiden kärjätuomarin suuruudessa Kajaanin kärjäoikeudessa.

Oikeusministeriö on näyttänyt isoa punaista valoa tuomioistuinharjoittelun uudistamisen rahoitukselle, joten lähtökohtana on, että kaikkien muutosten tulisi olla kustannusneutraaleja eli mikään ei saa maksaa mitään. Tästä ovat suivaantuneita niin kärjäoikeudet kuin Nuoret Lakimiehet ry:kin. Ennen kaikkea rahoitusta tarvittaisiin kipeästi notaarien alarvoisen ansiotason parantamiseen. Kärjäoikeuksien mielestä lisärahoi-

tus tulisi ohjata lisäresursseihin vakanssien ja tutortuomarien tutorointiin liittyvän palkanlisään liittyen.

Tuomarien ja notaarien palkkathan määräytyvät ns. T-palkkaluokkien mukaan. Muutoinhan valtiolla ollaan luovuttu / luopumassa palkkaluokista, mutta tätä ei toistaiseksi ulotu tuomareihin. Uusimmat palkkaluokat ovat 1.3.2010 alkaen oheisen taulukon mukaiset.

Notaarien palkka määräytyy nykyisin T5 -palkkaluokan mukaan. Kokemuslisät tarkoittavat vuosia ja kokemukseksi lasketaan kaikki valtion leivissä tehty työ, oli se sitten lakimiestyötä tai ei. Oikeusministeriön auskultoinnin uudistamisesta mietintönsä antanut ns. Ensimmäinen työryhmä otti mietinnössään (2009:5) selvän kannan siihen, että palkkaus tulisi nostaa T7 palkkaluokan tasolle. Perusteena tälle on, palkkauksen ja tehtävien vaativuuden vastaavuus ja palkkauksen tulisi työryhmän mukaan mahdollistaa harjoittelu sellaisellekin henkilölle, jolla on jo työkokemusta olemassa.

Käytännössä 30-vuotias asuntolainainen, mahdollisesti perheellinen nuori lakimies ei edes voi harkita auskultointia, mikäli puolisona ei satu olemaan erittäin hyväpalkkainen ja antelias henkilö (todennäköisesti eilakimies), joka on valmis elättämään perheensä yhden vuoden ajan. Varsin harvoin myös törmää työnantajiin (ainakaan yksityisellä puolella), jota olisivat valmiita maksamaan työntekijän auskultoinnin ajalta notaarinpalkan ja työntekijän ansiotason välisen erotuksen.

Palkkatason nosto tulisi maksamaan OM:lle 160 kärjänotaarin osalta noin 7,5 miljoonaa euroa vuodessa. Suuri osa kustannuksesta olisi katettavissa järjestelyillä kärjäviskaalien ja hallinto-oikeuden notaarien vakanssien siirtämisestä kärjänotaareille. Todelliseksi kustannusvaikutukseksi työryhmä laski 2,7 miljoonaa euroa vuodessa. Purkkaraha ja sanon minä. Henkilökohtaisesti tulen tekemään kaikkeni, jotta notaarien palkka-asia saataisiin lähitulevaisuudessa korjattua.

Vertailun vuoksi on hyvä muistaa, että Lakimiesliiton suositus vastavalmistuneen juristin palkasta on 3.690 euroa kuukaudessa ja liiton palkkatutkimuksen mukaan valtiolla työskentelevän alle 1 vuoden työkokemuksen omaavan lakimiehen keskipalkka on reilu 3000 euroa alimman kymmenyksen tienatessa 2.145 euroa (notaarit!) ja ylimmän kymmenyksen vastaavasti 4.011 euroa. Kokemusvuosilla 1-4 keskipalkka nousee jo noin 3.400 euroon ja 5-9 vuoden jälkeen reiluun 4.000 euroon. Muutos notaarien kahdentonnin hikihiikseen on siis todella tarpeen ja välttämätöntä myös osaavan työvoiman rekrytoimiseksi tuomioistuinlaitoksen palvelukseen!

Nulan hallituksen jäsen **Jouni Gauriloff** auskultoi parhaillaan Imatralalla Etelä-Karjalan kärjäoikeudessa ja seuraavalla aukeamalla on hänen ja notaarikollegojensa raportti notaarien työstä ja tilanteesta.

Elli Björkberg

Notaarin alkutaival

Tässä jutussa on tarkoitus tarkastella ja vertailla notaarin työtehtäviä neljässä eri käräjäoikeudessa. Tarkastelujanjako on notaaripestin kaksi ensimmäistä kuukautta.

Tämä ajanjakso on valittu pääasiassa kahden seikan takia. Ensimmäkin valinta on tehty sen takia, että notaari ei itse vielä tuolloin pääse käsittelemään asioita. On mielenkiintoisaa nähdä, miten eri käräjäoikeudet ovat järjestäneet notaarin työllistämisen tämän ajan.

Toiseksi valinta johtuu siitä, että notaarin työtehtäviin on vaikuttanut vuodenvaihteessa 2010 tapahtunut uudistus. Kiinteistöjä koskevien kirjamisasioiden käsittely siirtyi maanmittauslaitokselle, eivätkä notaarit enää käsittele niitä. Ennen tätä muutosta kyseiset asiat työllistivät notaareita aukultoinnin aikana paljon. Tällä uudistuksella on vaikutusta siihen, minkä parissa notaarit nykyään pakertavat päivänsä. Vuodenvaihteen jälkeen aloittaneet notaarit ovat tämän takia eri asemassa kuin aiemmin aloittaneet notaarit. Siksi tähän juttuun on valikoitunut sellaisia notaareja, jotka ovat aloittaneet kautensa vuodenvaihteen jälkeen.

Vertailukäräjäoikeudet ovat Keski-Suomen, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan (Imatran kanslia) ja Tuusulan käräjäoikeudet. Notaarit ovat aloittaneet käräjäoikeuksissa seuraavasti: Keski-Suomessa Sami Urpilainen (1.2.), Päijät-Hämeessä Heikki Stenius (1.3.), Etelä-Karjalassa Jouni Gauriloff (1.3.) ja Tuusulassa Sofia Rajamäki (1.4.).

JOHDATTELEVASTI JA HYVIN YLEISESTI NOTSKUN TEHTÄVISTÄ

Kussakin käräjäoikeudessa uusi notaari saa lähtökohtaisesti samat tehtävät. Tehtäväkuvan pääpiirteet eivät muutu notaarista notaariin saman käräjäoikeuden sisällä.

“Lain puitteissa notaarien tehtäviä voi järjestellä hyvin eri tavoin ja niin käytännössä on myös tehty.”

ENITEN NOTAARIA TYÖLLISTÄÄ

Eniten aikaa kului Päijät-Hämeessä avioeroasioiden valmisteluun, Tuusulassa rikos- ja riitaistuntoihin ja yhteenvetojen laatimiseen sekä summaaristen valmisteluun, Etelä-Karjalassa rikosistuntopäiviin ja Keski-Suomessa työskentelyyn kirjaamossa ja asiakaspalvelussa.

ASENTO, NOTAARI SALIIN, MARS MARS!

Jokaisessa käräjäoikeudessa notaarin tehtävänä on seurata istuntoja. Rikosistuntopäivillä notaari oleili Päijät-Hämeessä 16, Etelä-Karjalassa 13, Tuusulassa 9 ja Keski-Suomessa 8. Ainoastaan Päijät-Hämeessä notaari keskittyy rikosjuttujen seuraamiseen salissa. Muissa käräjäoikeuksissa notaari pitää pöytäkirjaa istunnossa Keski-Suomessa tarvittaessa, Tuusulassa erityisesti notaarien istuntopäivinä, mutta tarvittaessa myös tuomarien istunnoissa, ja Etelä-Karjalassa jokaisessa kahden ensimmäisen kuukauden aikana. Vain Etelä-Karjalassa notaari pitää pöytäkirjaamisen lisäksi istunnossa memoriaalia eli kirjoittaa ylös henkilödistelua, jota tuomari voi hyödyntää kirjoittaessaan tuomiota.

Riitaistuntopäiviä notaarille kerityi Päijät-Hämeessä 9, Etelä-Karjalassa ½, Keski-Suomessa 3 ja Tuusulassa 4. Näissä jutuissa notaari pitää pöytäkirjaa Päijät-Hämeessä, Etelä-Karjalassa ja Keski-Suomessa tarvittaessa sekä Tuusulassa yleensä aina notaarien istunnoissa ja tuomarien istunnossa tarvittaessa. Etelä-Karjalassa notaarille ei osunut pöytäkirjan pitämistehtävää tämän ajanjakson aikana.

Yhteenvetojen laatiminen kuuluu notaarin tehtäviin kussakin käräjäoikeudessa, mutta niitä ei välttämättä jokaiselle notaarille tule laadittavaksi. Näin tilanne on ollut Keski-Suomessa ja Etelä-Karjalassa. Tuusulassa notaari tekee yhteenvetoja myös hakemusasioissa. Hakemusjuttuja notaari seurasi ja piti pöytäkirjaa Keski-Suomessa 2 ja Päijät-Hämeessä 4. Tuusulassa notaari seurasi yhden jutun, mutta ei pitänyt pöytäkirjaa. Etelä-Karjalassa notaarille ei sattunut yhtään hakemusistuntoa.

NOTAARI ASIAKASPALVELIJANA?

Eniten asiakaspalvelussa notaari on tekemisissä Päijät-Hämeessä, jossa hän ottaa vastaan hakemuksia ja neuvoo asiakkaita asiakirjojen täyttämässä. Keski-Suomessa notaari on noin 1-2 tuntia päivässä “tiskillä” niinä päivinä, jolloin ei ole istuntojen seuraamista tai pöytäkirjan pitämiskeikkoja. Tuusulassa ja Etelä-Karjalassa notaari on todella vähän tekemisissä asiakkaiden kanssa. Etelä-Karjalassa notaari käy asiakaspalvelupisteellä vain silloin, kun toimistosihteerit eivät osaa vastata asiakkaan kysymyksiin, jota tapahtuu hyvin harvoin, ja käytännössä vanhempi notaari ensisijaisesti menee tällöin palvelemaan heitä. Tuusulassa notaari toimii kansliahenkilökunnan sijaisena noin yhden aamupäivän verran kuukaudessa.

SELVITYKSIEN TEKEMINEN

Nuoremmat notaarit avustavat vanhempia notaareita ja tuomareita tarvittaessa tekemällä esimerkiksi erilaisia selvityksiä kaikissa käräjäoikeuksissa ja lisäksi Keski-Suomessa notaari tekee myös selvityksiä

kansliahenkilökunnalle, mutta Päijät-Hämeessä notaari tekee selvityksiä vain tuomareille.

RATKOO, VALMISTELEE VAIKO EI?

Varsinaista “juttujen käsittelemistä” notaari pääsee tekemään vain Tuusulassa ja sielläkin vain tietyiltä osin. Siellä notaari lähettää hänelle nimenomaisesti jaettuja summaarisia riitajuttuja, jotka pääasiassa koskevat huoneenvuokrasuhteita, tiedoksiantoon, jotta ne olisivat ratkaisuvalmiita kolmannen kuun alussa. Päijät-Hämeessä ja Keski-Suomessa notaari pääsee valmistelemaan hakemusasioita. Ensiksi mainitussa ne koskevat avioeroasioita ja viimeksi mainituksa tarvittaessa ja vähäisessä määrin kaikenlaisia hakemusasioita, jolloin notaari tekee niille pienimuotoisia valmistelutoimenpiteitä. Etelä-Karjalassa tällaisia tehtäviä ei ole notaarille osoitettu, mutta vanhemman notaarin pyynnöstä notaari voi avustaa vanhempaa notaaria.

MUITA TEHTÄVIÄ

Edellä mainittujen tehtävien lisäksi notaarien tehtäviin kuuluu hyvin erilaisia muita tehtäviä, joita ei muissa kärjäoikeuksissa ole notaareille määrätty. Tuusulassa ja Etelä-Karjalassa notaari laatii lainvoimaisuustodistuksia. Lisäksi Tuusulassa notaari avustaa kansainvälisissä tiedoksiannoissa. Etelä-Karjalassa no-

taarin tehtävänä on seurata säädös-kokoelmaa ja tarvittaessa tulostaa paperille ja liittää keskeisimmät uudistuksen tuomarin ja notaarien lakikirjoihin.

Vaikka työtehtäviä on riittävästi, niin notaareille jää kaikissa kärjäoikeuksissa aikaa myös perehtyä keskeisimpään lainsäädäntöön ja oikeuskäytäntöön ja -kirjallisuuteen ja näin valmistautua tulevaan.

MAHDOLLISIA SYITÄ EROIHIN JA YHTÄLÄISYYKSIIN NOTAARIEN TEHTÄVISSÄ?

Eroja ja yhtäläisyyksiä on. Tämän mahdollista hyvin joustava kärjäoikeuslain 16 §, joka koskee notaarien tehtävien järjestämistä. Edellä mainitun säännöksen mukaan notaarin tehtävät tulee järjestää siten, että hän perehtyy kärjäoikeuden toimintaan ja saa kokemusta tuomarintehtävistä. Tehtävien järjestelyä rajoittaa saman lain 17 §. Kärjäoikeusasetuksen 19 ja 22 §:ssä on myös säännöksiä notaarin tehtävistä. Mutta huolimatta näistä säännöistä, voi edellä esitetystä vetää sellaisen johtopäätöksen, että tehtäviä voi järjestellä hyvin eri tavoin ja niin käytännössä on myös tehty. Toisaalta myös samoja tehtäviä on määrätty notaarille kaikissa kärjäoikeuksissa.

Kärjäoikeuden koko tietysti vaikuttaa siihen, miten tehtävät on jaettu. Pienin kärjäoikeuksista on juttumäärien perusteella Etelä-Karjalan kärjäoikeus (Imatran kanslia), kun taas selvästi isoin on Keski-Suomen kärjäoikeus. Tällä on tietysti myös suora vaikutus virastossa olevien notaarien lukumäärään. Notaareita on Tuusulassa 3, Etelä-Karjalan Imatran kansliassa 2, Keski-Suomessa 5 ja Päijät-Hämeessä 6 (mutta jatkossa “vain” 5). Notaarien määrä tietysti vaikuttaa siihen, miten tehtävät näiden kesken voidaan jakaa, mutta tietysti myös muun henkilökunnan määrä vaikuttaa tehtäviin ja niiden määrään. Traditiot ja muut perinteet eri kärjäoikeuksissa vaikuttavat siihen, millaiseksi notaarin tehtäväkenttä on muotoutunut aikojen kuluessa.

**Heikki Stenius,
Sami Urpilainen,
Jouni Gauriloff &
Sofia Rajamäki**

Lähteet:

www.oikeus.fi

Ahola, Raimo & Pajuniemi, Ari, Kärjäoikeuksien työtilastoja vuodelta 2009. Oikeusministeriön julkaisu. Toiminta ja hallinto. Edita Prima Oy. Helsinki 2010.



Nuoren lakimiehen näkökulmia työskentelystä WSOYpro Oy:llä

Nuori lakimiehemme Maria Pettersson aloitti työskentelyn WSOYpro Oy:llä viime syksynä. Maria valmistui vuonna 2004 ja on 31-vuotias taloushallinnon sisältöpäällikkönä työskentelevä lakimies.

Maria haaveili opiskeluaikana vielä urasta immateriaalioikeuslakimiehenä, ja itse asiassa ehtikin toteuttaa unelmaansa toimimalla valmistumisensa jälkeen vuoden tavaramerkkilakimiehenä, ennen kuin verotus yllätti Marian ja vei mukanaan. Tämän jälkeen hän on ollut lähinnä vero-oikeuden kanssa tekemisissä. Ennen siirtymistään WSOYpro Oy:lle Maria työskenteli PricewaterhouseCoopersilla veroasiantuntijana yrityskaupat ja yritysjärjestelyt -ryhmässä. Sitä ennen hän toimi verohallinnossa verotarkastajana.

Maria vastasi viime syksynä WSOYpro:n laittamaan avoimeen hakuilmoitukseen ja siitä uusi työura lähti käyntiin. Hakuilmoituksessa mielenkiinnon kiinnittivät mahdollisuus työskennellä verotuksen kanssa uudesta näkökulmasta. Lisäksi nykyisen työpaikan tiimityöskentely ja sosiaalisuus, joka ei verotuksen puolella ole aina niin tavanomaista, viehättävät Mariaa ja hänen mielestään nykyinen työskentelytapa sopii paremmin hänen persoonalleen.

WSOYpro Oy:llä on viisi eri sisältöaluetta ja Maria vastaa yhdestä näistä eli taloushallinnon sisältöalueesta. Tämä käsittää mm. verotuksen, laskennan, yrityskaupat ja rahoituksen. Marian vastuulla on kaikkien taloushallinnon tuotteiden ajanmukaisuudesta huolehtiminen ja niiden hallinnointi. Tuotteisiin kuuluvat koulutus, kirjat sekä online-tuotteet. Marian tehtäviin kuuluu päättää, mikä tuote tulee myyntiin, mille taholle sitä markkinoidaan eli kuka on



“Työn hyviä puolia ovat vaihtelevuus, rentous sekä tiimityöskentely.”

potentiaalinen ostaja ja seurata, että tuotteiden valmistus- ja päivitysprosessit etenevät jne. Esimerkiksi nyt tulleen arvonlisäverolain uudistuksen yhteydessä mietittiin, missä muodossa asiakas tarvitsee tietoa uudistuksista. Tässä tapauksessa päädyttiin järjestämään kaksi koulutusta, uudistamaan asiaa koskeva kirjallisuus sekä tekemään tarvittavat päivitykset online-palveluun.

Marian tehtäviin kuuluu lisäksi myös yhteydenpito markkinointiin ja myyntiin niin, että kukin taho tietää mistä kulloinkin on kyse. Tärkeää työssä on ajankohtaisuus mm. sopimusten saralla sekä suhdetoiminta tekijöiden ja kirjailijoiden kanssa toimittajien ohella. Marian työssä lähtökohtana on aina asiakas; eli onko tulossa esim. lakimuutos ja tarvitaanko asiakkaan tiedontarpeen tyydyttämiseksi kirja vai riittääkö esim. aiheesta järjestettävä puolen päivän seminaari. Maria on siis pitkälti yhdyslenkki moneen suuntaan, yrityksen ja asiantuntijan tai asiakkaan,

toimittajan ja markkinoinnin, asiakkaan ja asiantuntijan välillä.

Taloushallinnon puolella WSOY:n kustantamana ilmestyy noin 20 uutta tai uudistettua kirjaa per vuosi. Kaikkien taloushallinnon kirjojen hallinnointi kuuluu Marialle. Online-puolella taas Marian tehtäviin kuuluu talouden puolella olevien noin 15 – 20 tuotteen hallinnointi. Online-päivitykset tehdään automaattisesti aina neljä kertaa vuodessa. Tässä tarvitsee olla tarkkana siitä, tarvitaanko tietyltä alalta uusia tuotteita, kenelle niitä suunnataan jne. Lisäksi tässä työssä on erittäin tärkeää huomioida, mille kohderyhmälle aina tuotetta markkinoidaan.

Maria ei vastaa vuotuisista n. 50 – 60 koulutuspäivän käytännönjärjestelyistä kuin viiden koulutuksen osalta, jotka hän suunnittelee alusta loppuun. Muiden koulutusten osalta hän on kuitenkin tiiviisti mukana, joka koulutuksen osalta käytävissä sisältöihin keskusteluissa, joissa käy-

dään tarkkaan läpi mikä on hyvää ja mikä huonoa, mitä tarvitaan lisää jne. Koulutusten puhujat valitaan tuhannen asiantuntijan pankista, josta asiantuntevia erityisosaajia löytyy. Kouluttajiksi pyritään aina saamaan alan parhaat asiantuntijat. Yhden koulutuksen valmisteluun menee noin viisi kuukautta kokonaisuudessaan. Seläisten koulutusten järjestäminen, joita on järjestetty jo aiemmin, vie vähemmän aikaa.

Koulutuksen valmistelu kestää kokonaisuudessaan noin viisi kuukautta ja lähtee siitä, että pohditaan koulutusideaa ja kohderyhmiä. Tästä alkaa koulutussuunnittelu, jossa sovitaan kouluttajat, sovitaan päivämäärä koulutukselle, mietitään ohjel-

marunkoa ja hintaa ym. Ohjelman tulee olla valmiina viimeistään kolme kuukautta ennen koulutusta, samoin markkinointitekstien ym. ja markkinointi aloitetaan. Muutamaa viikkoa ennen koulutusta pyydetään kouluttajilta materiaalit ja ne painetaan koulutusmateriaaleiksi.

Koulutuspäivän jälkeen lähtee sähköinen kysely koulutuksesta siihen osallistuneille. Koko prosessin ajan ollaan hyvin tiiviisti yhteydessä koulutuspäivän asiantuntijaan, joka siis toimii seminaarissa kouluttajana. Pääasiallisesti koulutuksen ohjelma tulee asiantuntijalta, mutta koulutusohjelmaa voidaan kehittää yhteistyössä koulutussuunnittelijan ja sisältöpäällikön sekä kouluttajan kesken.



Maria kertoo, että koulutuksista saatu palaute otetaan heillä hyvin vakavasti. Vaikka palaute lähtökohteisesti on positiivista ja pyörii asteikon 1 – 5 yläpäässä 4:n tietämällä, silti joskus tulee myös negatiivista palautetta, johon reagoidaan tiimissä välittömästi aloittamalla tilanteen purkaminen soitolla asiakkaalle ja asian ratkaisemisella molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla. Tarvittaessa asiaa joudutaan viemään eteenpäin talon sisällä esim. tekemällä muutoksia tuotteen markkinointiin, ohjelmaan jne.

Tällä hetkellä koulutustarjontaan on tulossa ajankohtaista koulutusta mm. Hetemäen työryhmän mietinnön tiimoilta. Tämän lisäksi saamani Yritysjärjestelyjen käsikirjan tiimoilta on tulossa ensi syksynä oma koulutuspäivänsä. Maria kertoo, että heillä järjestetään myös yrityskohtaisia koulutuksia, jotka voivat olla jo tarjonnassa olevia tai varta vasten yritystä varten räätälöityjä paketteja. Lisäksi WSOYpro järjestää yhteistyössä Taloussanomien kanssa aamupäiväseminaareja, jotka ovat asiakkaiden puolesta järjestettyjä asiakastilaisuuksia.

Sisältöpäällikön työssä lainsäädännön seuraaminen ja sen muutokset vaativat asian laajempaa juridista ymmärrystä, minkä lisäksi asiantuntijoiden kanssa keskustellessa on juristin koulutuksesta hyötyä. Lisäksi koulutus on auttanut asiakkaiden ja kohderyhmien tuntemuksessa. Työn hyviä puolia ovat Marian mielestä vaihtelevuus, rentous sekä tiimityöskentely. Lisäksi työ mahdollistaa rakkaan aiheen kanssa työskentelemisen ihan uudella tavalla. Haittana Maria mainitsee sen, ettei työ ole sillä tavalla tarkkoihin aikatauluihin sidottua, tarkoittaen, että joskus esim. kirja-aikataulut venyvät ja silloin voi tuntea hieman turhautuvansa. Kokonaisuudessaan kuitenkin Maria pitää työtehtäviään mielekkäänä ja viihtyy erinomaisesti nykyisessä työssään.

Satu Marttila

WSOYpro Oy:n

Yrityskaupan pro-ohjelma:

Yritysjärjestelyiden johtaminen -koulutus 18.5.2010

Maria Petterssonin haastattelun lisäksi sain mahdollisuuden osallistua WSOYpro Oy:n järjestämään Yritysjärjestelyiden johtaminen -koulutukseen, joka oli Yrityskaupan Pro-ohjelman ensimmäinen luento. Pro-ohjelmat ovat 4-8 koulutuspäivän pituisia ohjelmia, jotka tarjoavat kattavan kokonaiskuvan valitusta aihealueesta.

Yritysjärjestelyt eivät allekirjoitaneelle ole sitä tutuinta aluetta, mutta lähdin mielenkiinnolla kuuntelemaan aiheesta. Olin erittäin positiivisesti yllättyneenä ja innostunut koulutuksen ja kouluttajien tavasta lähestyä aihetta ja esitellä se kuulijoille. Erityisesti erilaisten esimerkkien kertominen toi samalla itse yritysyritysjärjestelyä prosessina tutuksi ja antoi lisäksi

si hyvin konkreettisen kuvan aiheesta.

Jäin koulutuksen jälkeen siihen käsitykseen, että koulutukseen osallistuneet yritysyritysjärjestelyjä aktiivisesti hoitaneet tahot saivat arvokasta lisätietoa ja toisaalta sitten minä sain pienen kurkistuksen tuohon yritysyritysjärjestelyiden ihmeelliseen maailmaan. Koulutuksen lopussa käyty case -esimerkki toi hyvän koonnin koko päivälle aiheesta.

Asiantuntijoina toimivat Aven-tum Partners Oy:n **Juha Karttunen**, **Juha Ruohela** (kuvassa) sekä **Lauri Järvinen** sekä Sanoma Corporationin **Merja Karhapää**. WSOYpro järjestää tällä hetkellä yhdeksää eri Pro-ohjelmaa, joista puhtaasti juridisia ovat Yrityskaupan sekä Työoikeuden Pro-ohjelmat. Koulutusta seurattessa heräsi mielenkiinto, onkohan tarjontaan tulossa lisäystä esimerkiksi perhe- ja jäämistöoikeuden alalle lähitulevaisuudessa?

Hyvän koulutuksen kruunasi so-kerina pohjalla koulutuksen alussa jaettu aivan uutukainen Yritysjärjestelyjen käsikirja, jonka ovat kirjoittaneet **Tuomas Honkamäki** ja **Matti Pennanen**. Maria Petterssonia myöhemmin haastateltaessa selvisi, että Pro-koulutuksissa jaetaan käytännössä aina kirja, mikäli osallistuu yksittäiseen koulutuspäivään ja suhteessa huokeamman koko Pro -ohjelmapaketin ostaja saa yleensä kirja-paketin (1-5 kirjaa) ja 3 kk käyttöoikeuden online-palveluun. Mielestäni aivan loistava idea.

Satu Marttila



SUOMIKKIL -OPIOÖKY

Työolotutkimus 2010

Nuoret Lakimiehet ry tekee edunvalvontansa kehittämiseksi tutkimuksen työuransa alkuvaiheessa olevien lakimiesten työoloista. Kysely on tarkoitettu kaikille sekä yksityissektorilla että julkisella sektorilla toimiville lakimiehille. Nuoret Lakimiehet tulee käyttämään tämän tutkimuksen tuloksia palvelukseen jäseniään mahdollisimman hyvin sekä kehittääkseen edunvalvontaansa. Sinun ei tarvitse olla Nuoret Lakimiehet ry:n jäsen vastataksesi kyselyyn.

Tutkimuslomakkeen voit täyttää ja palauttaa myös internetin kautta osoitteessa www.nuoretlakimiehet.fi. Mikäli tiedät tai tunnet tutkimuksen kohderyhmään kuuluvan kollegan, joka ei ole tästä kyselystä tietoinen, ole ystävällinen ja pyydä häntä täyttämään kyselylomake mainitussa osoitteessa.

Kaikki tiedot käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti ja täysin anonymisti. Yksittäisen vastaajan tiedot eivät tule tuloksissa esiin. Tutkimuksen tulokset esitetään vain tilastollisessa muodossa ja tuloksista julkaistaan yhteenveto Nuoret Lakimiehet -jäsenlehdessä.

Pyydämme Sinua ystävällisesti palauttamaan kyselylomakkeen postitse tai vastaamaan kyselyyn internetissä 31.8.2010 mennessä. Huomioithan, että vastaat kyselyyn vain joko tällä lomakkeella tai internetin kautta.

Kiitos avustasi!

Nuoret Lakimiehet ry, Unga Jurister rf

Työolotutkimus 2010

Vastaa kysymyksiin lähinnä itseäsi olevalla vastausvaihtoehdolla.

1. Sukupuoli

- a) Nainen
- b) Mies

2. Syntymävuosi _____

3. Valmistumisvuosi (OTK tai OTM)? _____

4. Millainen on/oli ensimmäinen työpaikkasi valmistuttuasi?

- a) Pysyvä, vastasi koulutustasi
- b) Pysyvä, mutta ei vastannut koulutustasi
- c) Määräaikainen ja vastasi koulutustasi
- d) Määräaikainen eikä vastannut koulutustasi
- e) Muu, mikä? _____

5. Työnantaja/toimiala, jolla työskentelet tällä hetkellä

- a) Käräjäoikeus (auskultantit)
- b) Tuomioistuinlaitos
- c) Muu oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluva
- d) Muu valtio
- e) Kunta
- f) Seurakunta
- g) Yliopisto
- h) Asianajotoimisto
- i) Lakiasiantoimisto
- j) Tilintarkastusyhteisö
- k) Konsulttiala

l) Rahoitus

m) Vakuutus

n) Kauppa

o) Teollisuus

p) Järjestö

q) Muu, mikä? _____

6. Kuinka kauan olet työskennellyt nykyisessä työpaikassasi? _____

7. Työsuhteesi laatu

- a) Toistaiseksi voimassa oleva (siirry kysymykseen 10)
- b) Määräaikainen
- c) Osa-aikainen ja toistaiseksi voimassa
- d) Osa-aikainen ja määräaikainen

8. Määräaikaisuuden peruste

- a) Avoimen tehtävän hoito
- b) Perhevapaasijaisuus
- c) Muu sijaisuus
- d) Projektin määräaikaisuus
- e) Oma toive
- f) Muu, mikä? _____

9. Määräaikaisuuden perusteen ilmoittaminen

- a) Työsopimus tai virkamääräys
- b) Ilmoitettu kirjallisesti
- c) Ilmoitettu suullisesti
- d) Ei ilmoitettu

10. Kuinka monta henkilöä työnantajasi palveluksessa säännöllisesti työskentelee? _____

a) 1-3

b) 4-10

c) 11-25

d) 26-100

e) 101-500

f) yli 500

11. Kuulutko jonkun työehtosopimuksen soveltamispiiriin?

- a) Kyllä, mikä? _____
- b) En
- c) En tiedä

12. Onko palkkasi

- a) Kiinteä kuukausipalkka
- b) Kiinteän kuukausipalkan ja provision yhdistelmä
- c) Provisiopalkka
- d) Tuntipalkka
- e) Muu, mikä? _____

13. Mikä oli bruttopalkkasi luontoisetuineen ilman mahdollisia ylityökorvauksia toukokuussa 2010? _____

14. Maksetaanko sinulle työnantajan tuloksen ja/tai oman työsuorituksen perusteella määräytyviä tulospalkkioita, bonuksia tai muita vastavia rahallisia etuuksia?

- a) Kyllä, vuosittain tai muuten säännöllisesti
- b) Kyllä, mutta ei säännöllisesti
- c) Ei makseta
- d) Jotenkin muuten, miten? _____

15. Mitä seuraavista etuuksista (rahapalkan ja mahdollisten tulospalkkioiden/bonusten lisäksi) saat työnantajaltasi?

- a) Lounasetu
- b) Puhelinetu
- c) Autoetu
- d) Liikuntasetelit
- e) Asuntoetu
- f) Nettiliittymä kotiin
- g) Tietokone kotiin
- h) Työsuhdematkalippu
- i) Muu, mikä?

16. Mikä on työsopimuksesi/virkamääräyksesä mukainen säännöllinen työaika viikossa? _____

17. Mikä oli toteutunut keskimääräinen viikkotyöaikasi toukokuussa 2010? _____

18. Teetkö ylityötä? (Ylityötä on työnantajan aloitteesta tai määräyksestä tehty työ, joka tehdään 8 tunnin lisäksi vuorokaudessa ja 40 tunnin lisäksi viikossa).

- a) Kyllä, siitä sovitaan yleensä yhdessä työnantajan kanssa tapauskohtaisesti
- b) Kyllä, koska annetut työt on hoidettava
- c) En tee ylityötä. (siirry kysymyksen 21)
- d) Muut kommentit

19. Saatko ylityöstä korvauksen?

- a) Kyllä, ne korvataan täysin
- b) Korvataan osittain/joskus
- c) En

20. Miten ylityöt Sinulle korvataan?

- a) Rahana tai vapaana työsopimuslain mukaisesti
- b) Vapaana jotenkin muuten, miten? _____
- c) Ylityökorvaus on sovittu tai katsottu sisältyväksi palkkaan
- d) Muuten? Miten?

21. Millaiseksi yleisesti koet nykyisen työmääräsi?

- a) Työmääräni on jatkuvasti liian suuri
- b) Työmääräni on ajoittain liian suuri
- c) Työmääräni on sopiva
- d) Voisin tehdä enemmänkin töitä

22. Onko Sinulla mahdollisuus pitää vuosittain täydet lain mukaiset vuosilomat?

- a) Kyllä, aina
- b) Pääsääntöisesti kyllä
- c) Vaihtelevasti
- d) Pääsääntöisesti ei
- e) Ei koskaan

23. Maksetaanko Sinulle lomarahaa? (Lomarahaa on yleensä työehtosopimukseen perustuva etuus, jota vuosilomalaki ei tunne. Sen maksamisesta voidaan kuitenkin sopia. Yleensä lomarahahan suuruus on 50 % vuosilomapalkasta, mutta sen suuruudesta voidaan sopia toisinkin.)

- a) Kyllä
- b) Ei

24. Koetko oikeustieteellisen koulutuksen antavan riittävät valmiudet työhösi?

- a) Kyllä
- b) Kyllä, osittain
- c) En

25. Miten oikeustieteellistä koulutusta tulisi mielestäsi kehittää, jotta se antaisi paremmat valmiudet työelämään?

- a) Lisää käytännönläheisyyttä teoriapainotteisuuden sijaan
- b) Enemmän pienryhmätyöskentelyä ja yksilöllistä ohjausta
- c) Pakollisten opintokokonaisuuksien vähentäminen valinnaisuuden lisäämiseksi
- d) Lisätietoa työelämän eri uravaihtoehtoista
- e) Muuta? Mitä? _____

26. Miten yleisesti ottaen viihdyt työssäsi?

- a) Vallan mainiosti
- b) Hyvin
- c) Ihan kohtuullisesti
- d) Vaihtelevasti
- e) Huonosti

27. Oletko tuntenut itsessäsi työuupumuksen oireita tai työstä johtuvaa liiallista stressiä?

- a) Kyllä
- b) En (siirry kysymykseen 29)

28. Kuinka vaikeina ne koet? (1=e ei ongelmia – 10=vakavia ongelmia)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

29. Oletko kokenut tämän hetkessä tai aikaisimmassa työpaikois-

sasi epäasiallista käytöstä esimiehiesi taholta?

- a) Kyllä
- b) En (siirry kysymykseen 31)

30. Millaista epäasiallinen käytös on ollut?

- a) Kiusaamista
- b) Seksuaalista häirintää
- c) Työnjohtovaltuuksien ylittämistä
- d) Muuta? Mitä? _____

31. Oletko ollut toukokuussa 2010

- a) Perhevapaalla
- b) Työtön
- c) Vuorotteluvapaalla
- d) Opintovapaalla
- e) Muu, mikä? _____

32. Oletko ollut perhevapailla valmistumisen jälkeen?

- a) En
- b) Kyllä, yhteensä _____ kk

33. Koetko, että Sinulla on nykyisessä työssäsi mahdollisuus yhdistää ura ja perhe?

- a) Kyllä
- b) En, miksi? _____

34. Kuinka työnantajasi suhtautuu poissaloihin perhevapaan ajalta?

- a) Hyvin
- b) Huonosti
- c) En tiedä

35. Maksaako työnantajasi palkkaa perhevapaan ajalta?

- a) Kyllä, työehtosopimuksen määräyksen mukaisesti
- b) Kyllä, muusta syystä. Mikä?

- c) Ei
- d) En tiedä

36. Edellyttääkö työnantajasi työntekoa perhevapaan aikana?

- a) Kyllä, koska annetut työtehtävät on hoidettava
- b) Kyllä, osittain
- c) Ei

37. Oletko Nuoret Lakimiehet ry:n jäsen?

- a) Kyllä
- b) En

Jos vastasit b, kerro miksi et ole jäsen. _____

Kiitos vastauksistasi!



Nuoret Lakimiehet ry
PL 1211
00101 Helsinki

Thinking Busine\$\$

Asianajotoiminta on bisnestä. Kuten muissakin elinkeinoissa, asianajotoimintaa harjoittavat tavoittelevat toiminnastaan taloudellista voittoa. Mikäli motiivina olisi vain oikeudenmukaisuuden ja kohtuuden puolustaminen ja edistäminen yksittäistapauksessa tai mahdollisesti laajemminkin, eivät veloitusperusteet pyörisi noin 200 – 500 euron (sis. ALV) tuntihinnoissa.

Kun asianajo- ja lakiasiantointitojen kassavirrat sisäänpäin halutaan säilyttää tulostavoitteiden tasolla ja jopa ylittää ne, tulee alan toimijoiden välillä irtaantua lain puolustajan roolistaan ja keskittyä pelkästään asiakassuhteiden luomiseen. Sillä mikäli toimistolla ei ole asiakkaita, on oikeudenmukaisuuden ja kohtuuden edistäminen vaikeaa ellei jopa mahdotonta. Vaikuttaaksemme asioihin asianajotoiminnan kautta tarvitsemme tahon, jonka etua ajamme. Tällöin tarvitaan luovaa business thinkingiä.

Moni asianajo- ja lakiasiantointimistossa työskentelevä nuori juristi on varmasti joskus miettinyt oman toimiston perustamista. Jos kysymys ei nouse itsestä, niin ainakin sukulaiset tulevat tätä jossakin vaiheessa tiedustelemaan. Yksi olennaisimmista kysymyksistä oman toimiston perustamisessa on juuri asiakassuhteiden luominen. Jos avaan oman toimiston esimerkiksi Helsinkiin Runeberginkadulle, niin mistä löydän maksukykyiset asiakkaat. Asiassa voi auttaa eritasoiset liiketalouden opinnot, mutta nämäkin puuttuvat valtaosalta nuorista juristeista, sillä liiketalous ei sisälly oikeustieteellisen tiedekunnan opetusohjelmaan.

Tavat, joilla oman toimiston perustaneet nuoret lakimiehet saavat elantonsa vaihtelevat. Liiketoimintamalleja on useita, vaikka ulospäin ala voi näyttääkin staattiselta. Osa roh-

keista oman toimiston perustaneista toimii nimekkäimmille toimistoille alihankkijoina siten, että nimekkäämpi toimisto jakaa sille tulleen toimeksiannon nuoren lakimiehen toimistolle, joka suorittaa käytännön toimenpiteet (valmistelu, edustaminen, lopputoimet). Kun toimeksianto on hoidettu, saa nuori lakimies toimeksiannon hoitamisesta kertyneistä tuloista esimerkiksi 75 %:a ja ni-

Jotkut taas ottavat osan aikaisemman työntajansa asiakaskunnasta mukaan uuteen toimistoonsa. Vaikka moni nuori juristi on ennen oman toimiston perustamista ensin kerryttänyt kokemusta ja nimeä jonkun toisen palveluksessa, ei tämä ole välttämätöntä. Käytännön elämästä löytyy tästäkin esimerkkejä. Toiminnan aloittamiseen kuuluu luonnollisesti yrittäjäriski, mutta ilman riskinottoa



mekkäämpi toimisto 25 %:a. Kun nuori lakimies on kerryttänyt alalla riittävästi nimeä, tulevat asiakkaat suoraan hänen luokseen.

Toiset taas keskittyvät asiakkaiden löytämiseen verkon kautta. Toimiston nimen saaminen hakupalvelujätti Googlessa ensimmäisen viiden toimiston joukkoon kirjoitettaessa hakusanaksi esimerkiksi asianajaja + työsuhteen päättäminen tai yrityssaaneeraus on vaivannäön takana, mutta ei mahdotonta. Toimiston kotisivuilla keskitytään pääsääntöisesti juuri tämän päivän kuumiin perunoihin (mm. insolvenssi- ja työoikeus) ja samalla korostetaan osaamista näillä oikeudenoilla. Kun taloudellinen tilanne ympäröivässä maailmassa muuttuu, muuttuvat myös web-sivut.

ei elämässä ole mahdollisuutta saavuttaa päävoittoja, tarkoittaa päävoitto yksilölle sitten mitä tahansa.

Liialliseen business thinkingiin sisältyy kuitenkin vauhtisokeuden vaara. Välillä tulee nimittäin käytännön työelämässä vastaan tilanteita, joissa vastapuolen asiamies vaikuttaa ajavan asiakkaansa asiaa ainoastaan palkkion toivossa. Vaatimuksien perusteet kun tuntuvat joskus olevan jopa toisesta oikeusjärjestelmästä. Tämän vuoksi jokaisen asianajotoiminnan parissa työskentelevän ja siitä elantonsa saavan on tervettä silloin tällöin palauttaa mieliinsä yksi toimialan perustavanlaatuisen kysymys: Kenen etuja lopulta ajat, omaasi vai asiakkaasi?

G. Fields

Kevätpurjehdus 12.5.2010

Jälleen koitti kauan odotettu, jo perinteeksi vuosien saatossa muodostunut helatorstaita edeltävän päivän Kevätpurjehdus. Joukko iloisia nula-laisia oli osittain jopa säitä uhmatenkin ilmoittautunut mukaan purjehduselle ja kuin tilauksesta, lähdön hetkellä koitti aurinkoinen sää. Paremmiin ei olisi voinut käydä.

Totuttuun tapaan puheenjohtaja **Salla Korhonen** toivotti alkusnapsien kera purjehtijat tervetulleiksi eikä myöskään Suomen Laki & Talentum jättänyt ketään kylmäksi. Kun m/aux Svanhild –purjelai-
van miehistön pitämä lyhyt



laivaesittely ja opastus saatiin päätökseen, olimmekin valmiita suuntaamaan keulan kohti ulappaa. Vain yksi joukosta puuttui. Eksynyt lammas saatiin kuitenkin poimittua matkaan mukaan Kaivarin rannan edustalta ja purjehdus saatiin kunnolla käyntiin.

Hilpeään matkaseurueeseen kuului niin vanhoja parvoja kuin uusia tuttavuuksia-



den jäädessä vielä rantaan kokoamaan joukkojaan ja suuntaamaan nokkansa juomilla varusteltuun, mutta ei TV:llä saastutettuun lakiasiaintoomistoon. Molemmilla rintamilla virtaa näyttävää ja juhlinta jatkuikin aina pikkutunneille asti.

Nula kiittää ja kumartaa järjestelyihin osallistuneita ja toivottaa jälleen kaikki uudet ja vanhat tervetulleiksi myös ensi vuonna!

Janita Nyman

kin. Ihastelua saivat jälleen aikaan niin makoisat ruoat kuin monipuolinen juomavaliokimakin unohtamatta ns. karkkicoocktaileja, joita onneksemme tarkeni myös kannella nautiskelemaan. Ilta sujui kuin siivillä ja aivan liian pian tuli taas aika rantautua.

Perinteitä kunnioittaen virallisena jatkopaikkana toimi ravintola Kaarle XII, johon etujoukko lähtikin välittömästi seuraamaan MM-lätkää mui-



Viiniä ja viskiä nuorille (sivistyneesti, ei sekaisin)

Nula on jo muutaman vuoden ajan järjestänyt suuren suosion saavuttaneita viini-iltoja yhteistyössä AMKA Oy/Ab:n kanssa. Tänä keväänä olivat vuorossa punaviinit 12.3.2010 Classic Wine Cellarsin tiloissa Espalla.

Viini-illan aluksi asiantuntijamme Niklas kertoi viininvalmistuksesta tämänkertaisen tastingin fokuksena olleesta Etelä-Amerikassa. Kiinnostava, muttei liian laaja (eli pitkä) historiakatsaus toi mukavasti syvyyttä sitä seuranneeseen maisteluun.

Varsinaiseen tastingiin kuului kuusi eri punaviiniä, jotka olivat Ete-



jonka hintaa Niklas ei suostunut paljastamaan. Sen jälkeen olikin aika siirtyä porukalla maistelemaan vähemmän tanniinisia juomia Sir Einoon.

Viini-illat jatkuvat jälleen syksyllä ja suosittelen osallistumista lämpimästi.

lä-Amerikan lisäksi Espanjasta ja Uudesta Seelannista. Osin tuttujenkin juomien tuoksuun ja makuun tuli tastingissä kiinnitettyä erityistä huomiota ja viinien vertailu vierekkäin toi niiden erot normaalia selvemmin esiin.

Tasting oli jo sellaisenaan erittäin antoisa, mutta pisteenä i:n päälle pääsimme maistamaan kerrassaan erinomaista ranskalaista bonusviiniä,



Viski-iltoja yhdistys on puolestaan järjestänyt kahden vuoden välein. Tälläkin kertaa, 23.4., vakuena toimivat Asianajotoimisto Sivenius, Suvanto & Co:n tilat ja tastingin vetäjänä loisti Suomen Mallaswhiskyseuran presidentti Antti Tuurala.

Edellisessä tastingissa maistelimme viskejä maailman eri kolkista, mutta tällä kertaa keskityimme olennaiseen eli Skotlantiin. Luonnollisesti tätäkin tastingiä edelsi esitys maisteltavan juoman valmistuksesta ja historiasta, ja tälläkin kertaa luento oli kiitettävän informatiivinen mutta tiivis.

Antti oli valinnut maisteltavat viisi viskiä erinomaisesti siten, että erityyppisten tisleiden erot - kuten Clynelishin vahaisuus ja Glendronachin sherryisyys - tulivat selvästi esiin. Maistelijat olivat tarjontaan erittäin tyytyväisiä ja jopa liikuttavan



yksimielisiä tastingin parhaasta viskistä (Ardbegin Corryvreckan).

Tämänkin tastingin jälkeen käytiin pitkät ja huolelliset jälkipelit läheisessä ravitsemisliikkeessä, jossa

kaikilla oli niin mukavaa. Toivottavasti yhdistyksen perinne myös elämän veteen keskittyvien tastingien osalta jatkuu tulevaisuudessakin.

Olli Kärkkäinen

Nuoret Lakimiehet John Irvingin luomassa hämärässä maailmassa

John Irving on todennut taannoisessa Iltalehdessä, että perheiden salaisuudet inspiroivat häntä. Tämä varmastikin pitää paikkansa - ainakin sillä perusteella mitä tulee hänen teokseensa Kaikki isäni hotellit.

Nuoret Lakimiehet suuntasivat jälleen teatterireissunsa KOM-teatteriin ja katsomaan tällä kertaa tämän menestyskirjan näyttämöteosta. Noin kymmenkunta nulalaista kokoontui 17.3.2010 KOM- ravintolaan nauttimaan ennen näytöstä ruoasta ja juomasta työpäivän päätteeksi. Tästä olikin sitten hyvä jatkaa teoksen kuohuvaan maailmaan.

Esitys tarjosi monenkirjavan perheen, joka loi elämästä ja maailmasta vähän vinksahaneenkin. Esityksen jälkeen keskustelua riitti ja jälkipyykkien yhteenvevtona voitaneen todeta, että esitys sai hyvän arvosanan nulalaisilta.

Janita Nyman



Ihmisoikeusnäkökulmia, haastattelussa Kari Uoti ja Kirottu salaisuus

Päädyn kaverin suosittamana lukemaan *Kari Uotin* vuonna 2008 julkaistun teoksen *Kirottu salaisuus*, WSOY. Kirjassaan Uoti valottaa 90-luvun laman pankkikriisin vaiheita kertoen omakohtaisista kokemuksistaan. Uoti pohtii, olisiko pankkikriisi voitu välttää ja miten moni pieni säästöpankki joutui oikeudenkäyntien kohteeksi kun taas monet suuremmat pääsivät kuin koira veräjistä, vaikka luotonanto oli kaikissa ollut samanaista. Lisäksi Uoti käy kritisoivasti kirjassaan toimenpiteitä, joihin valtio ryhtyi puuttumalla tuomioistuintoimintaan ja yksittäisiin oikeudenkäynteihin.

Kirjan innoittamana päädyin haastattelemaan oikeustieteen tohtori Kari Uotia Lauttasaarelaisen ravintolan terassilla minua mietityttäen kysymyksistä, joita hän ystävällisesti valotti. Uoti on koulutukseltaan oikeustieteen tohtori ja MBA. Hänen erityisalanana on ihmisoikeusjuridiikka ja riitojen ratkaisu. Uoti työskentelee lakiasiaintoimistossaan Kari Uoti Consulting Ky:ssä. Hänen oikeustieteellinen väitöskirjansa on vuodelta 2004, *Euroopan ihmisoikeustuomioistuin – lainkäyttäjän oikeuden tekijänä*, ja käsittelee oikeuden sisällön määrittämistä tuomioistuimen ratkaisutoiminnassa. Uotin aiemmat teokset ovat *Rahapeli – pelipöydässä Kai Mäkelä*, WSOY 2007 sekä *Oikeudet ja vankilat 2003*, Juva 2003 WSOY.

Kirjassaan Uoti kritisoivasti talousrikosoikeudenkäyntien kestoa ja vertaa sitä mm. tapon oikeuskäsittelyyn. Tiedustelin, että eivätkö prosessit kuitenkin ole täysin erilaisia, ottaen huomioon, että tappo, jo tunnusmerkistönsäkin puolesta on suunnitelmaton rikos, kun taas talousrikoksissa nimenomaan esiintyy jo tunnusmerkistön mukaisesti suunnitelma-



“Medialla on edelleen suuri vaikutus siihen, mitä tuomioita meillä annetaan ainakin laajaa julkisuutta herättäneissä oikeudenkäynneissä.”

lisuus. Uoti kyseenalaisti asian ja katsoi, ettei sillä pitäisi olla mitään merkitystä. Hänen mielestään talousrikosjuttujen selvittäminen ei eroa muiden juttujen selvittämisestä kunhan toimet ovat tehokkaita. Uoti viittasi mm. entisen Nasdaq-pörssin hallituksen puheenjohtajan **Bernard Madoffin** pyörittämään pyramidihuijaukseen, jonka tutkinta ja tuomitseminen saatiin päätökseen puolessa vuodessa, vaikka varoja oli siirretty ulkomaille eri veroparatiisiyhtiöihin.

Toisaalta tutkintaan voi vaikuttaa ratkaisevasti se, onko tekijä tunnistanut talousrikoksen vai ei. Uoti korostaa, että vaikka kyseessä olisi monimutkainen juttu, ei ole mielekäästä tutkia kaikkia asian kulmia vaan poliisi- ja syyttäjäviranomaisten olisi mieluummin keskityttävä niihin olennaisimpiin rikoksiin, josta rikoksesta epäiltyä tullaan mahdollisesti syyttämään. Kaikkien rikosten selvit-

tämisellä ei tule loppujen lopuksi olemaan ratkaisevaa merkitystä lopullisen tuomittavan rangaistuksen kannalta, mutta oikeudenkäynnin kestoon sillä on merkitystä. Sen Uoti myöntää, että asianomistajien vahingonkorvausvaatimusten kannalta kaikkien rikosten selvittämisellä on toki merkitystä, mutta kyseenalaistaa sen, mihin hintaan näitä tutkitaan.

Seuraavaksi itsekriminointisuojusta: Korkein oikeus purki oman ratkaisunsa koskien omaisuuden ilmoittamatta jättämistä konkurssissa ja sen vaikutusta toiseen vireillä olevaan rikosjuttuun. Tiedustelin Uotilta näkeekö hän, nyt kyseessä olevan ratkaisun KKO 2009:80 lisäävän epärehellistä toimintaa yritystoiminnassa ja mahdollistavan varallisuuden siirrot ennen konkurssia, ilman velvollisuutta selvittää niitä. Uoti ei näe tässä ristiriitaa koska ratkaisu koskee nimenomaan tilannetta, jossa asias-

“Uoti kritisoi kirjassaan oikeudenkäyntien ennustettavuutta erityisesti niiden lopputuloksen osalta. Jutut on päätetty jo ennalta.”

sa on esitetty rikosepäily toisessa asiassa, jonka selvittämistä konkurssissa annettava selvitys auttaa. Näin ollen kyse ei ole samasta asiasta kuin mitä konkurssissa esim. selvitetään. Uoti toteaa, että oikeudenmukainen oikeudenkäynti menee velkojan oikeuden edelle. Toisaalta loppuun hän toteaa, että oikeus vaieta lakkaa välittömästi, kun esim. rikossyytteistä toisessa asiassa on luovuttu.

Uoti kritisoi kirjassaan oikeudenkäyntien ennustettavuutta erityisesti niiden lopputuloksen osalta. Jutut on päätetty jo ennalta. Tiedustelin, miten hän kokee tällä hetkellä oikeudenkäyntiavustajien merkityksen juttujen hoitamisessa ja onko avustajalla mitään merkitystä loppujen lopuksi koko prosessissa? Uoti kertoi, että hänellä oli kirjaa kirjoittaessaan huomattavasti negatiivisempi kuva koko prosessista ja tämän osalta hän on muuttanut mielipidettään. Asiamiehen vaikutus on juttujen hoidossa merkityksellinen. Hyvällä ja asiaan paneutuneella avustajalla voi olla ratkaiseva merkitys jutun lopputuloksen kannalta Uotin mielestä.

Seuraavaksi keskustelu siirtyi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännön vaikutuksesta Suomeen, erityisesti perus- ja ihmisoikeuksien kannalta sekä toisaalta oikeudenkäyntien oikeudenmukaisuuden kannalta. Uoti viittasi mm. Rovaniemen hovioikeuden täysistunnossaan tekemään ratkaisuun 29.1.2010 nro 59, jossa oli kyse törkeästä veropetoksesta ja sen seurauksena hallinnollisessa menettelyssä määrättyistä veronkorotuksista. Ratkaisussa sovellettiin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklaa ja Ne bis in idem -sääntöä.

Uotin mielestä ratkaisun perustelut ovat loistavaa juridiikkaa ja ratkaisu on hyvä esimerkki siitä, miten

prosessioikeudessa on meillä myös alettu sisäistää ihmisoikeussopimuksen vaikutteita. Lisäksi Uoti näkee, että tosiasiallinen vaikuttaminen oikeudessa on parantunut mutta valitsee sitä, että tutkinta sen sijaan ei ole nopeutunut. Uotin näkemys perus- ja ihmisoikeuksien vaikutuksesta on, että niitä kunnioitetaan ja pidetään suuressa arvossa mutta niitä ei osata vielä riittävässä määrin lukea koska oikeudellinen maailma on meillä niin erilainen. Ennakkopäätöksistä on osattava lukea se oikeudellinen normi. Tähän meillä ei ole samalla tavoin totuttu kuin monissa muissa Euroopan maissa. Meillä siis halutaan, mutta ei osata noudattaa ihmisoikeussopimusta ja tätä ei voida parantaa muuten kuin koulutuksella. Siitä huolimatta Korkeimman oikeuden viimeaikaiset ratkaisut osoittavat, että oikeaan suuntaan ollaan menossa.

Tähän väliin tiedustelen, mitä mieltä Uoti oli korkeimman oikeuden jäseneksi valitun asianajaja **Ari Kantorin** valinnasta koska julkisuudessa valintaa oli kritisoitu mm. sillä perusteella, että korkein oikeus olisi tarvinnut asianajaja **Markku Fredmanin** tyyppistä ihmisoikeusjuristia riveihinsä. Uoti näkee valinnan niin, että kun valitaan merkittävä ja hyvä juristi, kuten tässä tapauksessa vaikkakin liikejuridiikan puolelta, hän myös kykenee näkemään ihmisoikeusnäkökulman. Tuomarin ei tarvitse olla asiassa se spesialisti vaan sen hoitaa asiamies. Hyvä tuomari osaa sen perusteella mitä asiamiehet ovat esittäneet, ratkaista mikä on oikein.

Kirjassaan Uoti viittaa useassa kohdassa siihen, miten valtio ja poliittinen valta ottivat tuomiovallan hallintaansa. Tiedustelin, onko tilanne Uotin mielestä muuttunut vai onko tilanne edelleenkin se, että tarvittaessa lainsäädäntövallan omaavat ta-

hot pyrkivät vaikuttamaan tuomioistuinten toimintaan. Uoti katsoo, että kotikutoisuus on Euroopan yhdentymisen seurauksenakin vähentynyt. Sen sijaan medially on edelleen suuri vaikutus siihen, mitä tuomioita meillä annetaan ainakin laajaa julkisuutta herättäneissä oikeudenkäynneissä. Uoti korostaa, että tuomioistuimissa pitäisi istua ne kaikkein viisaimmat lakimiehet ja siihen ei valitettavasti voida vaikuttaa muulla kuin hakuohjauksella ja nimenomaan parantamalla tuomareiden palkkausta.

Tiedustelin Uotilta vielä lopuksi mitä mieltä hän on Korkeimman hallinto-oikeuden presidentin **Pekka Hallbergin** esittämästä pyynnöstä poliisille olla kiirehtimättä ns. “mummo”-juttujen täytäntöönpanossa. Tästä Uoti on blogissaan kirjoittanut seuraavasti: “...Kaikki tämä on inhimillistä ja hyvin vaarallista. Inhimillisesti ottaen lain voimassaoleva tulkinta johtaa ilmeiseen kohtuuttomuuteen. Mutta tämäkin on arkipäivää. Suomessa kovin monessa ulosottoasiassa laki luetaan aika ankarasti ja varsin kohtuuttomasti ilman minikäänlaista sääliä velallista kohtaan. Suurempi ongelma tässä asiassa on, että poliisi voi jättää noudattamatta korkeimman tuomioistuimen tuomiota ja vielä tuomioistuimen presidentin siunauksella. Siis poliisi on lain yläpuolella ja toimeenpanoviranomainen päättää mikä on lain oikea tulkinta. Mitä virkaa tuomioistuimilla on tällaisessa järjestyksessä? Pidän tapahtunutta hämmäntävänä oikeusvaltioperiaatteen kannalta. Mummo olisi tullut laittaa matkaan KHO:n päätöksen perusteella ja jos laki muutetaan, niin tervetuloa takaisin. Nyt laki ja tuomioistuinten päätökset sivuutettiin kokonaan ilman laillista oikeutta.”

Kiitän Uotia haastattelusta ja kaatoan auringonlaskuun. Artikkelin loppuun on hyvä referoida Uotin kirjan *Kirottu Salaisuus* loppuajatus: “Auktoriteettien kunnioittaminen perustuu niiden rehellisyyteen ja oikeudenmukaisuuteen ei auktoriteettiasemaan.”

Satu Marttila

Ihmisoikeudet Euroopan unionin alueella ja Luxembourgin ja Strasbourgin tuomioistuinten vaikutuspiirissä - *A Tale of Two Cities?*

Perus- ja ihmisoikeuksien aseman ja merkityksen vahvistuminen on varmasti eräs merkittävimmistä viimeaikaisista kehityssuuntauksista Euroopan unionissa (EU). Samalla, kun esimerkiksi ympäristönsuojeluun ja sosiaalisiin näkököhtiin liittyvät arvot ovat tulleet koko ajan vain tärkeämmiksi unionin oikeudessa, perus- ja ihmisoikeuksilla on nykyään entistä näkyvämpi rooli sekä EU-lainsäätäjän että EU-tuomioistuimen toiminnassa.

Tämän osoituksena mm. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) johdanto-osaan lisättiin Lissabonin sopimuksella toinen kappale, jonka sanamuodon mukaisesti jäsenvaltiot hakevat innoituksensa “Euroopan kulttuurisesta, uskonnollisesta ja humanistisesta perinteestä, josta kehittyneitä yleismaailmallisia arvoja ovat ihmisen loukkaamattomat ja luovuttamattomat oikeudet sekä vapaus, kansanvalta, tasa-arvo ja oikeusvaltioperiaate.”

ALKUSYYSÄYS PERUS- JA IHMISOIKEUKSIEN KEHITTÄMISELLE EU:SSA

Erityisen kiinnostavaa nykyisessä kehityksessä on se, että alun perin perustamissopimuksissa tai muussakaan kirjoitetussa unionin oikeudessa ei ollut minkäänlaista mainintaa perus- ja ihmisoikeuksista. Historiallisesti EU perustuikin sisämarkkinavapauksien (tavaroiden, palveluiden, henkilöiden ja pääomien vapaa liikkuvuus EU:n sisällä) ja kilpailuoikeuden varaan. Perusoikeuksien läpimurto EU-oikeudessa saavutettiin pääasiallisesti silloisen EY-tuomioistuimen antamalla kolmella ratkaisulla 1960 ja -70-lukujen taitteessa.

“*It was the best of times,
it was the worst of times...*”

— Aloituseläuse Charles Dickensin
kirjassa *A Tale of Two Cities* (London, 2003), s. 5.

Ensimmäinen myönteisesti perusoikeuksien soveltamiseen EU-oikeudessa liittyvä maininta sisältyi vuonna 1969 annettuun ratkaisuun tapauksessa *Stauder*. Antamassaan tuomiossa tuomioistuin esitti, että perusoikeudet ovat osa EU-oikeuden yleisiä oikeusperiaatteita, joiden suojaaminen kuuluu tuomioistuimen tehtäviin. Tuomioistuin jatkoi aloittamaansa linjaa antamalla vain muutamaa vuotta myöhemmin kaksi muuta tuomiota asioissa *Internationale Handelsgesellschaft* ja *Nold*, joissa tuomioistuin korosti, että perusoikeuksien tunnustamisessa ja soveltamisessa mallia haetaan jäsenvaltioiden “yhteisestä valtiosääntöperinteestä” ja “kansainvälisistä ihmisoikeussopimuksista”.

Perusoikeusmyönteisten kannanottojen taustalta voidaan löytää erityisesti Saksan ja Italian valtiosääntötuomioistuinten linjanvedot, joiden mukaisesti kyseiset kansalliset korkeimmat tuomioistuimet olivat pidättäneet itsellään toimivallan tutkia silloisen Euroopan yhteisöjen toimielinten säädösten ja päätösten kansallisen perustuslainmukaisuuden. Kuuluisassa nk. *Solange* ratkaisussaan Saksan valtiosääntötuomioistuin totesi, että sen pidättää itsellään mahdollisuuden perustuslainmukaisuuden tarkistamiseen “niin kauan kuin” (“*solange*”) perusoikeuksien suoja yhteisössä saavuttaisi Saksan perus-

tuslain mukaisen perusoikeussuojan vähimmäistason. Tämä valtiosääntötuomioistuimen vuonna 1974 antama tuomio nosti esille tärkeän kysymyksen perusoikeuksien suojan tarpeesta ja oikeuksien kehittämisestä Euroopan unionissa.

EU:N PERUSOIKEUS- KEHITYKSEN MERKITTÄVIÄ RAJAPYYKKEJÄ

Silloisen EY-tuomioistuimen asema perusoikeuksien kehittämisen eturintamassa säilyi aina 1980-luvun lopulle asti, mutta vähitellen muutkin EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot ryhtyivät painokkaammin edistämään perusoikeuksien kehittämistä EU:ssa. Tämä johtui varmasti vahvistuneesta tietoisuudesta perus- ja ihmisoikeuksien kehittämisen välttämättömyydestä EU:n ja integraatiokehityksen legitimitteille.

Ratkaisevana käännekohtana perusoikeuksien aseman selkeyttämisessä EU:ssa voidaan pitää Maastrichtin sopimusta, jolla perustettiin Euroopan unioni vuonna 1993. Euroopan unionissa on kysymys tiiviimmän taloudellisen yhteistyön lisäksi myös poliittisesta unionista, johon liittyy mm. yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä ympäristönsuojelullisia ja sosiaalipoliittisia arvoja. Vuonna 1999 tehty Amsterda-

min sopimus jatkoi edelleen perusoikeuksien voimistumisen kehitystä, koska sillä annettiin silloiselle EY-tuomioistuimelle toimivalta varmistaa, että kaikki EU:n toimielimet kunnioittavat ja noudattavat perusoikeuksia toimissaan. Konkreettinen osoitus perusoikeuksien vahvistumisesta on ollutkin perus- ja ihmisoikeusartiklojen sisällyttäminen unionin perustamissopimukseen.

Perussopimusten artiklojen lisäksi EU:n kansalaisten oikeudet koonnut perusoikeuskirja hyväksyttiin Nizzan Eurooppa-neuvostossa joulukuussa 2000. Perusoikeuskirjasta tuli osa Unionin sitovaa oikeutta Lissabonin sopimuksen hyväksymisellä joulukuussa 2009. Perusoikeuskirjassa luetellaan EU:n kansalaisten ja kaikkien EU:n alueella asuvien kansalaisoikeudet sekä poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet, joita käsitellään seuraavan jaottelun mukaan: ihmisarvo, vapaudet, tasa-arvo, yhteisvastuu, kansalaisten oikeudet ja lainkäyttö. Lisäksi perusoikeuskirjassa taataan mm. yhdistymisvapaus, vetoamusoikeus sekä liike- ja ammatillisuuden suoja.

Vaikka perusoikeuskirjassa ei luodakaan uusia oikeuksia eikä laajenneta EU:n toimivaltuuksia, siinä koetaan ensimmäistä kertaa yhteen yhtenäiseen tekstiin kaikki EU:n yleisopimukseen, perussopimukseen, peruskirjoihin, lainsäädäntöön ja oikeuskäytäntöön sisältyvät kansalaisoikeudet sekä poliittiset, sosiaaliset ja taloudelliset oikeudet. Lisäksi perusoikeuskirjassa otetaan huomioon monet modernimmat oikeudet, jotka liittyvät esimerkiksi bioeettisiin normeihin, henkilötietoihin, kestävään kehitykseen ja kuluttajansuojaan.

Perusoikeuskirjaa voidaan pitää tiivistelmänä Euroopan yhteisistä arvoista, joihin kaikki kansalaiset voivat samastua. Se tarjoaa EU:ssa eläville ihmisille keinon puolustaa itseään siten, että he tietävät ja ymmärtävät oikeutensa. Perusoikeuskirjan avulla voidaan myös valvoa entistä paremmin kansallisten ja EU:n viranomaisten toimia, jotka liittyvät EU:n lainsäädännön antamiseen ja täytäntöönpanoon.

Silti on huomattava, ettei perusoikeuskirja ole avuksi täysin kansal-

lisissa kysymyksissä, joiden käsittelystä vastaavat ainoastaan kansalliset viranomaiset kansallista lakia soveltaen. Lisäksi Yhdistyneiden kuningaskuntien ja Puolan tekemien varauksien johdosta perusoikeuskirjaa ei sovelleta näiden maiden tuomioistuimissa eikä viranomaisissa. EU-kansalaisten nimenomaan perusoikeuskirjaan perustuva suoja muodostuu siten erilaiseksi, jos he ovat Ison-Britannian tai Puolan oikeuspiirissä.

Toinen merkittävä rajapyykki liittyy siihen Lissabonin sopimuksen nimenomaiseen määräykseen, jonka mukaan EU liittyy ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen (”Euroopan ihmisoikeussopimus”). Euroopan unionin uusi asema oikeushenkilönä helpottaakin liittymistä, minkä seurauksena Strasbourgissa toimiva Euroopan ihmisoikeustuomioistuin voi valvoa, että EU:n toiminta myös käytännössä on Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaista. Liittyminen ihmisoikeussopimukseen tehostaa osaltaan perusoikeuksien suojelua EU:n sisällä.



EU:n liittyminen ihmisoikeussopimukseen tuo perusoikeuksien suojeluun EU:ssa uuden oikeudellisen valvontamekanismin. Strasbourgissa toimiva Euroopan ihmisoikeustuomioistuin saa toimivallan tarkastella EU:n toimielinten, elinten ja virastojen antamia säädöksiä sekä Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioita siltä kannalta, ovatko ne Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisia. Liittyminen tuo myös yksityishenkilöille uuden oikeussuojakeinon, sillä he voivat – kaikki kotimaiset oikeussuojakeinot käytettyään – nostaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa kanteen EU:ta vastaan perusoikeuksien loukkaamisesta.

Lisäksi voidaan vielä todeta, että liittyminen edistää perusoikeuksia koskevan yhteisen kulttuurin luomista EU:ssa, vahvistaa EU:n ihmisoikeusjärjestelmän ja EU:n ulkopoliittikan uskottavuutta, osoittaa, että EU haluaa tukea perusoikeuksien suojelua koskevaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen järjestelmää sekä takaa, että Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöt kehittyvät yhdenmukaisesti.

Euroopan ihmisoikeussopimuksella onkin jo pidempään ollut erityinen merkitys EU-oikeudessa, sillä kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat myös ihmisoikeussopimuksen sopijaosapuolia. Euroopan ihmisoikeussopimus asettaa vähimmäistason vastaavien perusoikeuksien suojalle EU-oikeudessa ja perusoikeuskirjassa nimenomaisesti mainitaan, että sen sisältämien oikeuksien merkitys on sama kuin vastaavien Euroopan ihmisoikeussopimuksen sisältämien oikeuksien.

Käytännössä EU-tuomioistuin on osoittanut olevansa valmis saattamaan oikeuskäytäntönsä sopusointuun Euroopan ihmisoikeussopimuksen kanssa ja onkin Euroopan ihmisoikeussopimuksen perusteella tunnustanut esimerkiksi omistusoikeuden, kotirauhan, mielipiteenvapauden, elinkeinovapauden, uskonnon ja uskonvapauden sekä joukon oikeudenkäyntiin liittyviä oikeuksia.



HAASTEET PERUSOIKEUKSIEN SOVELTAMISELLE UNIONIN ALUEELLA

Kun Lissabonin sopimus muodosti EU:n puolelta liittymisen oikeusperustan, vastaavasti Euroopan ihmisoikeussopimuksen puolelta EU:n liittyminen oli pitkään riippuvainen ihmisoikeustuomioistuimen toimintaa uudistavan 14. lisäpöytäkirjan hyväksymisestä. Ihmisoikeussopimukseen pystyivät nimittäin aikaisemmin liittymään ainoastaan yksittäiset valtiot, mutta nyt EU:lla on valtuudet liittyä siihen koko unionina. Kun Venäjä, viimeisenä Euroopan ihmisoikeussopimuksen sopimusvaltioista, vihdoinkin allekirjoitti kyseisen lisäpöytäkirjan tämän vuoden tammikuussa, EU:n liittymiselle osaksi Euroopan ihmisoikeussopimusta ei ole enää olemassa muodollisia esteitä.

Komissio esitti 17. maaliskuuta kuluvana vuonna neuvotteluohjeet, joiden pohjalta unionin liittymisestä Euroopan ihmisoikeussopimukseen neuvotellaan. Komission puheenjohtaja **José Manuel Barroso** totesi, että "EU:n liittyminen ihmisoikeussopimukseen on tärkeää sekä poliittisesti, oikeudellisesti että symbolisesti" ja, että "EU:n liittymisen myötä Eurooppaan muodostuu perusoikeuksi-

en suojelua koskeva johdonmukainen järjestelmä, joka vahvistaa entisestään perusoikeuksien suojelua."

Perus- ja ihmisoikeuksien vahvistunut asema EU:ssa muuttaa samanaikaisesti EU:n perusteita ja luonnetta, jolloin traditionaalisesti EU-oikeuden valta-aseman perustana olevien arvojen, kuten sisämarkkinavapauksien ja kilpailuoikeuden rinnalle – ja ohikin – on nousemassa perus- ja ihmisoikeuksiin liittyviä ulottuvuuksia, mm. sosiaalisia oikeuksia ja turvallisuusnäkökohtia. Tästä huolimatta täytyy myöntää, että vaikka EU-tuomioistuimella on historiallisesti ollut vahva rooli perus- ja ihmisoikeuksien kehittämisessä, soveltamisessa ja turvaamisessa EU-oikeudessa ja unionin sisällä, se ei yksin riitä niiden takaajaksi tulevaisuudessa. Tulevaisuudessa perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista EU:n sisällä tuleekin valvomaan kaksi tuomioistuinta – toinen Luxembourgin ja toinen Strasbourgissa.

Molemmat tuomioistuimet tuntuivat kuitenkin olevan hyvin selvillä siitä, että samojen perus- ja ihmisoikeuksien erisuuntainen ja tuomioistuinkohtainen tulkinta ja soveltaminen olisi haitallista sekä yksittäisille kansalaisille että EU:n jäsenvaltioille. Tämä siksi, että jäsenvaltiot ovat velvollisia ensisijaisesti soveltamaan EU-oikeutta ollessaan kuitenkin samanaikaisesti Strasbourgin (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen) oikeus- ja vaikutuspiirin alaisuudessa.

Konkreettisia esimerkkejä vielä harmonisoimattomista aloista ovat itsekriminointikielto ja turvapaikanhakijoiden säilyttämistä koskevat näkökohdat. Lisäksi se, että EU:n perusoikeuskirjan oikeuksille halutaan antaa sama sisältö kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaaville oikeuksille johtaa väistämättä myös EU-oikeuden "ulkopuolisten" oikeuslähteiden tulkitsemiseen oikeuksien sisällön määrittämisessä, jolloin tavoiteltu yksinkertaistaminen johtaa täysin päinvastaiseen tilanteeseen käytännössä. Tilannetta mutkistavat vielä edellä mainitut Ison-Britannian ja Puolan "opt-outit".

“Jos perusoikeudet halutaan säilyttää perustavanlaatuisina, niiden monimuotoisuus ja monitulkintaisuus tulisi pystyä pitämään hallittavissa ja järkevissä rajoissa.”

Tästä huolimatta perusoikeuksien luonteeseen nimenomaisesti kuuluu niiden perustavanlaatuisuus – se, että nämä oikeudet liittyvät jokaisen ihmisen perustarpeisiin ja integriteettiin, jolloin niiden tulisi myös tarkoittaa samaa mahdollisimman monille ihmisille. Sen vuoksi mitä lukuisimpia eri tulkintasisäلتöjä ja soveltamistraditioita perus- ja ihmisoikeuksille annetaan sitä vähemmän perustavanlaatuisiksi ne ajan kuluessa muuttuvat eri tulkintakäytäntöjen kautta. Tällainen kehitys voi vähitellen johtaa perusoikeuksien eriytymiseen siten, ettei niissä loppujen lopuksi olekaan kovinkaan paljon perusai-

neksia. Kehitys on erityisen konkreettinen myös siitä syystä, ettei Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja EU:n, ja sen perusoikeuskirjan, välillä vallitse muodollista hierarkiasuhdetta, vaan molemmat tahot osoittavat olevansa oikeutettuja esittämään perus- ja ihmisoikeuksia koskevia standardeja koko Euroopan mantereen noudatettaviksi.

Näin ollen tulevaisuuden merkittävimpänä haasteena onkin käytännön luoviminen ja Luxembourgien ja Strasbourgien tuomioistuinten vaikutuspiirissä: jos perusoikeudet halutaan säilyttää perustavanlaatuisina,

niiden monimuotoisuus ja monitulkintaisuus tulisi pystyä pitämään hallittavissa ja järkevissä rajoissa. Tällä haasteella on erityistä ajankohtaisuutta nyt mm. siitä syystä, että EU-lainsäätäjällä on tällä hetkellä ryhtymässä uudestaan kodifioimaan puolustuksen oikeuksia rikosoikeudenkäyntimenettelyissä sovellettaviksi.

Perusoikeuksien perustavanlaatuisuuden säilyttämiseksi niiden määrittelyn ja sisällön monitulkinnallisuutta ja relatiivisuutta ei tulisi tarpeettomasti lisätä. Tämä on haaste, jonka Luxembourgien ja Strasbourgien tuomioistuimet kohtaavat yhtäläisesti ja jota Charles Dickensin ensimmäiset sanat kirjassaan *A Tale of Two Cities* osuvasti kuvaavat; “*it was the best of times, it was the worst of times...*”

Sonya Walkila



Susanna Mehtonen –

Nuori Lakimies ihmisoikeuksien maailmassa

Susanna Mehtonen, 32 v. aloitti opintonsa Helsingin Yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasan yksikössä ja on sittemmin opiskellut myös Belgiassa ja Espanjassa. Susanna on kotoisin Tampereelta ja työskentelee parhaillaan Amnestyn EU toimistossa Brysselissä tittelillä Executive Officer of Legal Affairs and Human Rights in the EU vakituisen työntekijän äitiysloman sijaisena.

Susanna myös istuu Amnesty Internationalin kansainvälisen oikeuden työryhmässä, joka mm. tukee rankaisemattomuuden vastaisia lainsäädäntöhankkeita etenkin kehitysmaissa. Työpaikka Brysselissä aukesi Susannan Suomen Amnestyn työkokemuksen kautta. Susanna aloitti Suomen Amnestyn oikeudellisena asiantuntijana keväällä 2008 ja palaa takaisin jälleen ensi syksynä nykyisen pestin päätyttyä.

Aikaisempaa työkokemusta Susannalla on koko opiskelujen alalta varsin laaja-alaisesti: “Olen tehnyt töitä lähes koko opintojen ajan eri paikoissa muun muassa asianajotoimistossa ja käräjäoikeudessa. Olin lähettinä ja oikkarina, käräjäsihteerinä ja toimistosihteerinä. Kansainväliseen oikeuteen ja ihmisoikeuksiin liittyvää töitä tein Pakolaisneuvonnassa, korkeakouluharjoittelijana Ulkoasiainministeriössä (UM), Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa (ICC) Haagissa, jonka jälkeen palasin projektiavustajaksi UM:öön nimenomaan kansainvälisen rikosoikeuden pariin.

Työnteko opintojen aikana on ollut tärkeää, en varmaankaan olisi muuten ajautunut tälle uralle tai tiennyt niin tarkasti mitä haluaisin tehdä. Samoin järjestökokemus Justus

“Amnestyn työ ihmisoikeuksien parissa on laajaa ja oikeudellisilla asiantuntijoilla on hyvin vaihtelevat tehtävät.”

ry:stä ja ELSA:sta (European Law Students Association) saamani kansainvälinen kokemus ovat olleet tärkeä osa omia työvälineitä ja identiteettiä. Yhtäältä olen aktiivisesti haikunut tälle alalle, mutta toisaalta se, mihin olen päätyneet on ollut satumanvaraista, olen vain ollut oikeaan aikaan oikeissa paikoissa.”

Mistä sait kipinän ihmisoikeuksiin?

Olin jo yläasteella kiinnostunut yhteiskunnallisista ja kansainvälisistä asioista ja toivoin että voisin tehdä jotakin siihen liittyvää työtä. Opintojen aikana kansainvälinen oikeus ja ihmisoikeudet vaikuttivat mielenkiintoisilta aiheilta, tosin niin vaikuttivat monet muutkin oikeuden alat. Vasta harjoittelujaksot eri oikeuden aloilta opintojen aikana auttoivat rajaamaan omaa kiinnostuksen alaa myös käytännössä.

Sisältääkö OTM-tutkinto mielestäsi tarpeeksi perus- ja ihmisoikeusjuridiikkaa ja mitä muuta ihmisoikeusjuridiikkaan ylipäätään kuuluu kuin hienoja konventioita ja sopimuksia?

Perustarjontaa varmaankin on riittävästi, vaikka ideaalilanteessa varmaankin sitä aina voisi olla enemmän. Kosketuspintaa ihmisoikeuksiin käytännössä ehkä on vähemmän, ekskursioilla käydään asianajotoimistoissa ja yhtiöissä, mutta harvemmin

ehkä tutustumassa siihen minkälaisista työtä perus- ja ihmisoikeuksien parissa tehdään. Tietyllä tasolla ihmisoikeusjuridiikka saattaa jäädä hiukan abstraktille tasolle, ei välttämättä osata yhdistää kansainvälisten sopimusten velvoitteita arkijuridiikkaan ja yksilön suojaan tässä ja nyt.

Oikeustieteen opinnoissa voitaisiin panostaa siihen minkälaiset työkalut annetaan tulevan juristin työkalupakkiin; lähteiden hallinta, argumentointi, kirjoittaminen ja esiintyminen. Sellaista opetusta ja harjoitusta kaipasin itse enemmän ja vielä tänäänkin.

Minkälaista on työsi Amnestyllä ja miten työnteko eroo Suomessa ja Brysselissä?

Amnesty tekee vaikuttamis- ja kampanjointityötä ihmisoikeuksien parissa, ala on laaja ja ns. oikeudellisilla asiantuntijoilla on hyvin vaihtelevat tehtävät eri osastoissa. Joissain osastoissa työn tekevät vapaaehtoiset juristit. Myös Amnestyn kansainvälisessä sihteeristössä lakimiesten tehtävät vaihtelevat, jotkut tutkivat ihmisoikeusloukkauksia teemoitain tai maittain, toiset seuraavat kansainvälisten sopimusten neuvotteluita tai tuomioistuinten käytäntöjä ja kirjoittavat merkittäviin juttuihin amicus-muistioita.

Suomessa oikeudellisen asiantuntijan teemoihin kuuluvat kansainvä-



linen rikosoikeus, terrorismi ja ihmis-oikeudet, kuolemanrangaistuksen vastainen työ, kansainväliset järjestöt ja EU:n oikeus- ja sisäasiat. Pääsääntöisesti Amnesty ei tee oman maan työtä, joten oikeudellinen asiantuntija pyrkii vaikuttamaan siihen, että mainitut ihmisoikeuskysymykset ovat Suomen ulkosuhteiden keskiössä ja että Suomi toteuttaa kansainvälisissä sopimuksissa olevia velvoitteita. Työ on sekä asiantuntija-että vaikuttamistyötä ja se on monipuolista ja vaihtelevaa. Siihen kuuluu mm. Amnestyn kantojen selvittäminen ja muodostaminen lainsäädäntöuudistuksista, kansainvälisten sopimusten ja Suomen lainsäädännön analysoiminen, järjestön edustaminen eri työryhmissä, mediatyö, aktivistien briiffaaminen kampanjoiden sisällöstä yms.

Amnestyn EU-toimisto Brysselissä on ikään kuin Amnestyn EU-asiantuntijakeskus, joka pyrkii vaikuttamaan EU-instituutioiden ihmisoikeuspolitiikkaan. Käytännössä pyrimme vaikuttamaan eri EU-toimijoihin, joko komissioon, parlamenttiin tai jäsenvaltioihin. Karkeasti työme voisi erottaa ulkosuhteisiin ja sisäasioihin. EU:n ulkosuhteiden osalta pyrimme vaikuttamaan siihen, että EU ja jäsenvaltiot edistäisivät mahdollisimman paljon ihmisoikeuksia suhteessa kolmansiiin maihin. EU voi esimerkiksi vaatia Yhdysvaltoja lupumaan mielivaltaisista pidätyksistä (esim. Guantánamo) tai Kongoa tut-

kimaan tietyn ihmisoikeuspuolustajan murhan.

Sisäasioiden osalta vaadimme EU:lta johdonmukaisempaa ihmisoikeuspolitiikkaa ja rohkeutta puuttua unionin sisällä tapahtuviin loukkauksiin, esimerkiksi romanien tai seksuaalivähemmistöjen syrjintään. Meitä juristeja on kaksi, kollegani hoitaa maahanmuutto- ja turvapaikka-politiikkaa ja minä hoidan oikeus- ja sisäasioita. Tarkemmin palettiin kuuluu terrorismin vastaiset toimet, rikosoikeus, syrjintä, naysiin kohdistuva väkivalta ja EU:n institutionaaliset kysymykset. Tällä hetkellä pöydälläni on komission luonnos ihmiskauppadirektiiviksi ja työstän Amnestyn kantaa siihen yhdessä kollegan kanssa. Kun 27 jäsenmaata, joiden oikeudelliset kulttuurit ja käytännöt saattavat olla hyvinkin erilaiset, yrittävät sovittaa näitä käytäntöjä yhteen joudutaan väkisinkin tekemään kompromisseja. Amnestyn tehtävä täällä on vahtia ettei kompromisseja tehdä ihmis- ja perusoikeuksien kustannuksella.

Lissabonin sopimuksen voimaantulon myötä Amnestyllä on yhä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa Euroopan ihmisoikeuspolitiikkaan, sillä perusoikeuskirja sitoo EU:n instituutioita sekä jäsenvaltioita, kun ne toimeenpanevat EU-oikeutta. Toisaalta EU:n on kunnioitettava ihmisoikeuksia toiminnassaan ja toisaalta taas perusoikeuskirja tuo lisäarvoa

substanssiin koska se vie joitakin oikeuksia pidemmälle kuin aiemmat ihmisoikeussopimukset.

Onko Suomessa ihmisoikeusongelmaa ja mihin itse kiinnittäisit huomiota jos olisit esim. kansanedustaja?

Vuoden 2010 vuosiraportissa Amnesty korosti Suomen osalta lainsäädännön ja käytäntöjen puutteita seksuaalirikoksissa. Suomessa raiskaus luokitellaan edelleen tekijän käyttämän tai uhkaaman fyysisen väkivallan mukaan, toisin kuin kansainvälisissä sopimuksissa ja monissa muissa maissa. Lisäksi Amnesty huomautti, että nopeutetun turvapaikamenttelyn johdosta turvapaikanhakijoiden valitusoikeus on puutteellinen. Amnesty kiinnitti myös huomiota Ruandan kansanmurhaa koskevaan tapaukseen, koska sitä pidetään kansainvälisesti merkittävänä.

Kuka tai ketkä tekevät mielestäsi Suomessa arvokasta työtä ihmisoikeuksien parissa?

Ihmiset, jotka päivittäin kohtaavat ja tukevat ihmisoikeusloukkauksien uhreja ja puolustavat heidän oikeuksiaan. Esimerkiksi turvakotien työntekijät, jotka kohtaavat väkivaltaa kokeneita naisia, terapeutit jotka kuntouttavat kidutuksen uhreja ja asianajajat, jotka vievät ihmisoikeusloukkauksia tuomioistuinten käsiteltäväksi.

**“Kukaan tuskin arvasi vuonna 1996,
että viisi vuotta myöhemmin
Yhdysvallat perustaisi Guantanamon
tai kuinka paljon nk. terrorismin vastainen sota
tulisi rapauttamaan ihmisoikeusjärjestelmää.”**

Missä työssä näet itsesi 15 vuoden kuluttua?

Sitä on vaikea hahmottaa sillä en ole suunnitellut uraani tietyissä etapeissa vaan toivon, että 15 vuoden kuluttua saan edelleen tehdä työtä mielekkäiden ja kiinnostavien asioiden parissa. Eräs unelma olisi päästä joksikin aikaa tekemään tätä työtä kentällä, suoraan niiden asioiden parissa joihin Amnesty ja muut järjestöt pyrkivät vaikuttamaan.

Missä näet maailman ihmisoikeustilanteen 15 vuoden kuluttua?

Kukaan tuskin arvasi vuonna 1996, että viisi vuotta myöhemmin Yhdysvallat perustaisi Guantanamon tai kuinka paljon nk. terrorismin vastainen sota tulisi rapauttamaan ihmisoikeusjärjestelmää. Toisaalta kukaan ei uskonut Kansainvälisen rikostuomioistuimen perustamiseen vuonna 1984, mutta se perustettiin 15 vuotta myöhemmin ja tänään meillä on toimiva, pysyvä tuomioistuin. Amnestyssä pohdimme tällä hetkellä muun muassa turvallisuutta ja ihmisoikeuksia, sitä, miten käsityksem-

me turvallisuudesta vaikuttaa oikeuksiimme ja niiden rajoittamiseen.

Ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta yksi olennaisimpia asioita on vastuu ihmisoikeusloukkauksista ja uhrien riittävät oikeussuojakeinot. Ilman vastuuta loukkauksista oikeudet ovat vaarassa. Siksi on tärkeää, että esimerkiksi EU:ssa panostetaan terrorismin vastaisten toimien yhteydessä tehtyjen loukkausten selvittämiseen. EU:n maaperällä, Romaniassa, Puolassa ja Liettuassa, ylläpidettiin CIA:n salaisia vankiloita joissa mahdollisesti kidutettiin vankeja. Monet ovat jo raportoineet että EU-maat ovat olleet osallisia Yhdysvaltojen tekemiin loukkauksiin, mutta vielä emme ole nähneet valtioiden puolelta riippumatonta, avointa tutkintaa näistä teoista. Yhdysvalloissa presidentti Obaman hallinto on ottanut joitakin askeleita omien tekojen selvittämiseksi, mutta EU:ssa emme vielä ole nähneet mitään vastaavaa.

Susanna oli osana Suomen Amnestyn työtään seuraamassa ja raportoimassa Porvoon käräjäoikeudessa

ns. Ruanda-oikeudenkäynnissä, jossa Suomessa asuvaa henkilöä syytetään Ruandassa toteutuista ihmisoikeusloukkauksista. Seuraavassa Susannan ajatuksia oikeudenkäyntiin liittyen:

“Seurasin oikeudenkäyntiä paikan päällä muutamaan otteeseen. Se on merkittävä, historiallinen oikeudenkäynti. Oikeudenkäynnin uutisointiin mediassa panostettiin paljon ja uutisointi oli asiallista ja myös asiantuntevaa. Siitä kuitenkin puuttui tietynlainen kansainvälinen ja historiallinen ulottuvuus, helposti keskityttiin siihen kuinka kallis ja mittava oikeudenkäynti oli. Oikeudenkäyntiä ei laitettu kontekstiin esimerkiksi viittaamalla Nürnbergin sotarikosoikeudenkäynteihin, Pinochet-tapaukseen tai entisen Jugoslavian johdon oikeudenkäynteihin. Uutisoinnissa olisi voitu painottaa sitä, kuinka merkittävä myös tämä oikeustapaus on kansainvälisesti ja että se on osa sitä järjestelmää jolla kitkemme rankaisemattomuutta kaikkein vakavimmista kansainvälisistä rikoksista. Vastaavia tapauksia on ollut useita monissa muissa maissa ja niitä tulee



**Amnesty
International**

“Ruanda-oikeudenkäynnin uutisoinnista puuttui tietynlainen kansainvälinen ja historiallinen ulottuvuus, helposti keskityttiin siihen kuinka kallis ja mittava oikeudenkäynti oli.”

olemaan myös tulevaisuudessa. Esimerkiksi Espanjassa, Belgiassa, Hollannissa ja Norjassa vastaavia syytöksiä tutkitaan proaktiivisesti ja näissä maissa on useita vastaavia tapauksia vireillä tällä hetkellä.”

Miten joukkotuhonta rikosoikeudenkäynti eroaa esim. “tavallisesta” henkirikosoikeudenkäynnistä?

Ensinnäkin laajuuden osalta: puhutaan tuhansiin ihmisiin kohdistuvasta rikoksesta, laajasta todisteluai- neistosta, todistajista, jotka saattavat asua vieraassa maassa tai jopa ympäri maailman ja myös asianomistajien määrä voi olla korkea. Toiseksi kyseessä on rikos, johon jollakin tavalla liittyy toinen valtiovalta tai vastaava ryhmittymä, vastuu voi ylittyä ylimpään johtoon saakka ja siksi esimerkiksi todistajien suojeleminen on hyvin tärkeä osa näitä oikeudenkäyntejä.

Tässä kyseisessä tapauksessa tulivat esiin kidutussytökset, asia jonka kanssa saattaa joutua tekemisiin jos jutussa kuullaan vieraalla maaperällä vangittuja todistajia. Substanssin osalta näihin rikoksiin liittyy erityisperiaatteita, jotka eivät päde muihin rikoksiin, esimerkiksi se, että valtionpäämiehet eivät nauti syytesuojaa näiden rikosten osalta, tai esimiehen vastuu alaistensa teoista tai se, että esimiehen antama käsky ei vapauta henkilöä rikosoikeudellisesta vastuusta. Lähdeaineistoa rajattaessa kansallinen tuomioistuin joutuu pohtimaan kuinka paljon painoarvoa annetaan esimerkiksi kansainvälisten tuomioistuinten oikeuskäytännölle.

Julkisessa keskustelussa paljon esillä oli Suomen ratkaisu käsitellä asia täällä, sen sijaan että vastaaja olisi luovutettu Ruandaan oikeudenkäyntiin, oliko ratkaisu oikea ja saiko vastaaja Suomessa oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin?

Kyllä. Amnesty vastusti syytetyn luovuttamista Ruandaan koska hänelle ei olisi voitu taata oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä siellä. Se toteutui oikeudenmukainen oikeudenkäynti Suomessa, on tuomioistuinten päätettävä. Suomessa ei kuitenkaan ollut sellaisia uhkia mitä Ruandassa olisi voinut olla. Ruandan tuomioistuimet eivät ole riippumattomia ja etenkin joukkotuhonnasta syytetty eivät aina pysty tuomaan omia todistajiaan oikeuden kuultavaksi.

Toimisiko käsittely ICC (Kansainvälinen rikostuomioistuin Haagissa) tyypisessä kansainvälisessä tuomioistuimessa mielestäsi paremmin kuin esimerkiksi Porvoon kärjäoikeudessa?

Lähtökohtaisesti olisi hyvä jos käsittelyt voitaisiin järjestää tapahtumavaltiossa, lähellä niitä yhteisöjä joita rikos on koskettanut. Mutta koska se on harvoin mahdollista poliittisen tai muun vastaavan tilanteen takia, rankaisemattomuuden kitkemiseksi on kehittynyt järjestelmä jossa rikoksia voidaan käsitellä muualla, joko kansainvälisissä tuomioistuimissa tai kolmansissa maissa universaalitoimivallan nojalla. Nämä kaikki vaihtoehdot muodostavat yhdessä kokonaisuuden, jonka tarkoituksena

on varmistaa että sotarikollisille ei ole piilopaikkoja.

Käsittelyn on toimittava yhtä hyvin kaikissa näissä vaihtoehdoissa ja siksi eri toimijoiden tulisi ammentaa osaamista toisistaan. Siinä missä ICC rakentaa omaa oikeuskäytäntöä, prosessia ja tulkintaa tutkimalla kansallisten oikeusjärjestelmien käytäntöjä, kansallisilla tuomioistuimilla on puolestaan opittavaa ICC:ltä esimerkiksi todistajien suojelusta, todisteiden hankinnasta ja asianomistajien paikantamisesta. Toki prosesseja on mieltävä myös tapauskohtaisesti, esim. Suomessa voitaisiin mieltää sitä, olisiko järkevää siirtää jatkossa kansainväliset rikokset Helsingin kärjäoikeuden käsiteltäväksi. Siten voitaisiin välttää se, että pienempi kärjäoikeus lamaantuu yhdestä jutusta ja samalla voitaisiin keskittää osaamista ja valmistautua potentiaalisia tapauksia varten esimerkiksi seuraamalla kansainvälisten tuomioistuinten käytäntöä. Muissa maissa näin on tehtykin.

Nulan toimitus kiittää Susannaa asiantuntevasta haastattelusta ja toivoo hyvää kesää ja loppupestiä Brysseliin. Amnesty Suomen osaston juristiryhmän yhteyteen pohditaan nuorista lakimiehistä koostuvan asiantuntijaverkoston luomista, tästä ja Amnesty muusta toiminnasta kiinnostuneet ovat tervetulleita olemaan yhteydessä Susannaan (Susanna.Mehtonen@amnesty.fi).

Elli Björkberg

www.amnesty.fi

Helsingin kesäpäivä 14.8.2010

Nuorten Lakimiesten Helsingin kesäpäivää vietetään tänä vuonna lauantaina 14.8.2010.

Päivän ohjelma:

klo 13.00: Kesäinen piknik Tervasaassa

klo 15.00: Teatteri Helsingin näytelmä Tervasaaren amfiteatterissa. Molière: Lääkäri vaikka väkisin. ”Mistä näitä valelääkäreitä oikein tulee? Mikä saa ihmisen ryhtymään moiseen, mitkä ovat hänen motiivinsa?” Lisätietoa www.teatterihelsinki.fi.

klo 19.00: Ruokailu ja illanviettoa ravintoa Nuevossa (www.royalravintolat.com/nuevo)



Kesäpäivää viettämään ovat tervetulleita kaikki nuoret lakimiehet ympäri Suomen. Hinta on 12 euroa jäsenille ja 16 euroa muille. Hinta sisältää teatteriesityksen ja piknikin, mutta ei ruokailua ja illanviettoa Nuevossa.

Ilmoittautuminen 30.6.2010 mennessä maksamalla osallistumismaksu yhdistyksen tilille 200118-156765 sekä lähettämällä vapaamuotoinen ilmoittautumisviesti osoitteeseen taloudenhoitaja@nuoretlakimiehet.fi.

Lisätietoja tapahtumasta antaa Salla Korhonen, puh. 050 313 4058.



Tulossa myös ainakin seuraavat tapahtumat:

Helsingin terassikaljat 27.8.

Rapujuhlat 11.9.

Syksyn viini-ilta

Pikkujoulut



**JOS TIEDÄT KUINKA LAMPPU
SYTYTETÄÄN, SAATAT OLLA
ETSIMÄMME LAKIMIES.**

Asianajotoimisto Borenius & Kemppinen tarjoaa oivaltavia juridisia ratkaisuja liike-elämän tarpeisiin. Emme vain ratkaise asiakkaidemme ongelmia, vaan luomme heille myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Haemme jatkuvasti joukkoomme lahjakkaita ja kielitaitoisia lakimiehiä, joilta luonnistuu sekä ongelmanratkaisu että asiakaspalvelu.

Jos kiinnostuit, lähetä avoin hakemuksesi osoitteeseen monica.reikko@borenius.com.

Lue lisää www.borenius.com/rekry



BORENIUS & KEMPPINEN
Idea driven business lawyers

Ratkaisun avaimia onnistuneisiin yrityskauppoihin ja yritysjärjestelyihin

Kun suunnittelet yrityskaupat ja yritysjärjestelyt huolella, välttyt ylimääräisiltä vero- ja muilta kustannuksilta. Ajantasaista tietoa saat WSOYpron onlinepalvelusta, kirjasta ja koulutuspäivistä.

Yrityskaupan Pro-ohjelma

to 26.8.2010 Yritysrakenteen suunnittelu ja verotus
ti 14.9.2010 Yritysjärjestelyiden rahoitusedellytykset
to 30.9.2010 Yrityskaupan sopimusjärjestelyt
ti 19.10.2010 Yrityskaupan integraatio

Koulutuspäivät järjestetään Helsingissä. Yhden koulutuspäivän hinta on 710 € + alv. 23 %

Tuomas Honkamäki – Matti Pennanen

Yritysjärjestelyjen käsikirja – kirjanpito, verotus ja yhtiöoikeus

Teoksessa esitellään selkokielisesti yritysjärjestelyihin liittyvät yhtiö- ja vero-oikeudelliset seikat sekä kirjanpitokäytäntö. Kirja etenee loogisesti yrityksen elinkaaren mukaisesti.

Ilm. 2010. Jäsenhinta 61,20 € (normaalihinta 68 €) + alv. 9 %

Pauli Koski – Matti J. Sillanpää

Yhtiöoikeus

Onlineteos antaa käyttäjälleen kattavan kuvan yhteisölaainsäädännön nykytilasta, sen tulkinnasta ja kehityksestä.

Jäsenhinta yhdelle nimetylle käyttäjälle 124,20 €
(normaalihinta 138 €) + alv. 23 %/12 kk



Hyödynnä
NULA:n
jäsenetu!



Ilmoittaudu ja tilaa jo tänään

www.wsoypro.fi/yrityspalvelut
wsoypro@wsoy.fi
puh. 0203 91000

Mainitse ilmoittautuessasi ja tilatessasi kampanjatunnus I562